Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0075

Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen – petostentorjunta – vuosikertomus 2023

Euroopan parlamentin päätöslauselma 6. toukokuuta 2025 Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta – petostentorjunta – vuosikertomus 2023 (2024/2083(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 310 artiklan 6 kohdan ja 325 artiklan 5 kohdan,

– ottaa huomioon 25. heinäkuuta 2024 annetun komission kertomuksen ”35. vuosikertomus Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta ja petostentorjunnasta – 2023” (COM(2024)0318) (PIF-kertomus 2023),

– ottaa huomioon Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) vuosikertomuksen 2023[1] ja OLAFin valvontakomitean toimintakertomuksen 2023[2],

– ottaa huomioon 1. maaliskuuta 2024 julkaistun Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) vuosikertomuksen 2023,

– ottaa huomioon yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi 16. joulukuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092[3] (ehdollisuusasetus),

– ottaa huomioon unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta 23. lokakuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1937[4]

---

1 OLAF, ”Twenty-fourth report of the European Anti-Fraud Office, 1 January to 31 December 2023”, 2023.
2 EUVL C, C/2024/5658, 23.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5658/oj.
3 EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
4 EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.

(väärinkäytösten paljastajia koskeva direktiivi) ja sen täytäntöönpanosta ja soveltamisesta 3. heinäkuuta 2024 annetun komission kertomuksen (COM(2024)0269),

– ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2023 annetun komission tiedonannon ”Oikeusvaltiokertomus 2023 – Oikeusvaltiotilanne Euroopan unionissa” (COM(2023)0800) ja 28. helmikuuta 2024 antamansa päätöslauselman komission vuoden 2023 oikeusvaltiota koskevasta vuosikertomuksesta[1],

– ottaa huomioon 16. joulukuuta 2024 hyväksytyn komission päätöksen olla kumoamatta toimenpiteistä unionin talousarvion suojaamiseksi oikeusvaltion periaatteiden rikkomiselta Unkarissa 15. joulukuuta 2022 annetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2022/2506 2 artiklan 2 kohdan nojalla määrättyä toimenpidettä,

– ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen 16. helmikuuta 2022 asioissa C-156/21[2] ja C-157/21[3] antamat tuomiot ja toimenpiteistä unionin talousarvion suojaamiseksi oikeusvaltion periaatteiden rikkomiselta Unkarissa 15. joulukuuta 2022 annetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2022/2506, joissa kaikissa viitataan ehdollisuusasetukseen,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[4] (varainhoitoasetus),

– ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1624[5], asetuksen (EU) 2024/1620[6] ja direktiivin (EU)

---

1 EUVL C, C/2024/6743, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj.

2 Unionin tuomioistuimen tuomio 16.2.2022, Unkari v. Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97.

3 Unionin tuomioistuimen tuomio 16.2.2022, Puola v. Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98.

4 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1624, annettu 31. toukokuuta 2024, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen (EUVL L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).

6 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1620, annettu 31. toukokuuta 2024, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaviranomaisen perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 1094/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).

2024/1640[1], jotka kaikki hyväksyttiin 31. toukokuuta 2024 ja joilla kaikilla pyritään estämään rahoitusjärjestelmän käyttö rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, muun muassa perustamalla rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaviranomainen,

– ottaa huomioon unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin 5. heinäkuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371[2] (PIF-direktiivi),

– ottaa huomioon 16. syyskuuta 2022 annetun komission kertomuksen ”Toinen kertomus unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin 5 päivänä heinäkuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371 täytäntöönpanosta” (COM(2022)0466),

– ottaa huomioon 3. heinäkuuta 2024 annetun komission kertomuksen unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta 23 päivänä lokakuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1937 täytäntöönpanosta ja soveltamisesta (COM(2024)0269),

– ottaa huomioon Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä 24. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060[3] (yhteisiä säännöksiä koskeva asetus),

– ottaa huomioon 24. heinäkuuta 2024 annetun komission tiedonannon ”Oikeusvaltiokertomus 2024 – Oikeusvaltiotilanne Euroopan unionissa” (COM(2024)0800),

---

1 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1640, annettu 31. toukokuuta 2024, jäsenvaltioissa käyttöön otettavista mekanismeista rahoitusjärjestelmän käytön estämiseksi rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen, direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta ja kumoamisesta (EUVL L, 2024/1640, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).

2 EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj.

3 EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.

– ottaa huomioon joulukuussa 2022 julkaistun tutkimuksen ”Strengthening the fight against organised crime: Assessing the legislative framework”[1],

– ottaa huomioon tammikuussa 2023 julkaistun tutkimuksen ”Strengthening the fight against corruption: assessing the legislative and policy framework”[2],

– ottaa huomioon joulukuussa 2023 julkaistun tutkimuksen ”Compliance assessment of measures adopted by the Member States to adapt their systems to Council Regulation (EU) 2017/1939 of 12 October 2017 implementing enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor’s Office (‘the EPPO’)” ja niin ikään joulukuussa 2023 julkaistun jatkotutkimuksen[3],

– ottaa huomioon komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 3. toukokuuta 2023 antaman yhteisen tiedonannon korruption torjunnasta (JOIN(2023)0012) ja 3. toukokuuta 2023 annetun komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi korruption torjunnasta sekä neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS ja sellaisen lahjonnan torjumisesta, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, tehdyn yleissopimuksen korvaamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371 muuttamisesta (COM(2023)0234),

– ottaa huomioon 6. kesäkuuta 2023 julkaistun Europolin ja OLAFin yhteisen raportin ”Assessing the Threats to the NextGenerationEU (NGEU) Fund”,

– ottaa huomioon Euroopan oikeusasiamiehen 12. syyskuuta 2023 päivätyn päätösmuistion ”Closing note on the Strategic Initiative concerning the transparency and accountability of the Recovery and Resilience Facility” asiassa SI/6/2021/PVV, joka otettiin tutkittavaksi 24. helmikuuta 2022,

– ottaa huomioon 9. lokakuuta 2024 julkaistun Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen ”Toimintamme vuonna 2023”,

---

1 Euroopan komissio, muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto, Blondes, E., Disley, E., Hulme, S. ym., tutkimus ”Strengthening the fight against organised crime – Assessing the legislative framework”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, joulukuu 2022.

2 Euroopan komissio, muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto, Euroopan komissiolle laatineet EY ja RAND Europe, tammikuu 2023.

3 Euroopan komissio, oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto, Euroopan komissiolle laatineet Tipik ja Spark Legal and Policy Consulting, syyskuu 2023.

– ottaa huomioon 6. heinäkuuta 2023 julkaistun Euroopan tilintarkastustuomioistuimen katsauksen 04/2023 ”EU:n varojen hallinnoinnin digitalisointi”,

– ottaa huomioon erityiseurobarometrin 534 kansalaisten suhtautumisesta korruptioon EU:ssa vuonna 2023[1],

– ottaa huomioon 13. maaliskuuta 2023 annetun Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 06/2023 ”EU:n koheesio- ja maatalousmenoja koskevat eturistiriidat – Toimintakehys käytössä, mutta läpinäkyvyydessä ja havaitsemisessa puutteita”,

– ottaa huomioon unionin petostentorjuntaohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 250/2014 kumoamisesta 29. huhtikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/785[2],

– ottaa huomioon 18. tammikuuta 2024 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta – petostentorjunta – vuosikertomus 2022[3],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0049/2025),

A. ottaa huomioon, että SEUT 325 artiklan 5 kohdassa määrätyn velvoitteen mukaisesti komissio antaa vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa laaditun selvityksen kyseisen artiklan täytäntöön panemiseksi toteutetuista toimenpiteistä (niin kutsutut PIF-kertomukset);

B. ottaa huomioon, että PIF-kertomukset perustuvat pääasiassa tietoihin, jotka jäsenvaltiot toimittavat sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmän (IMS) kautta ja joihin sisältyvät muun muassa havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevat tiedot, sekä komission ABAC-kirjanpitojärjestelmästä saatuihin tietoihin;

C. katsoo, että EU:n taloudellisten etujen suojaamiseksi EU:n tasolla on toteutettava tehokkaita toimenpiteitä, jotka perustuvat kunkin jäsenvaltion erityistilannetta koskeviin tietoihin, erityisesti tapauksissa, joihin liittyy monimutkaista rikollista toimintaa;

---

1 Komission muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston tilaama ja komission viestinnän pääosaston koordinoima kyselytutkimus.

2 EUVL L 172, 17.5.2021, s. 110, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/785/oj.

3 EUVL C, C/2024/5730, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5730/oj.

D. toteaa, että havaittujen ja ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien lukumäärä on osoitus niiden toimien tuloksista, joita jäsenvaltiot ovat toteuttaneet laittoman toiminnan torjumiseksi tällä alalla, eikä sitä itsessään pitäisi tulkita todisteeksi väärinkäytösten tai petosten määrästä jäsenvaltioissa;

E. toteaa, että sääntöjenvastaisuuksien esiintymisen, niiden havaitsemisen ja raportointitason väliset yhteydet edellyttävät laajempaa kokonaisarviointia;

F. katsoo, että julkisten varojen moitteettoman hoidon ja EU:n taloudellisten etujen suojaamisen kaikissa EU:n toimintapolitiikoissa olisi oltava avainasemassa, jotta voidaan lisätä kansalaisten luottamusta ja varmistaa veronmaksajien rahojen asianmukainen ja vaikuttava käyttö;

G. katsoo, että alv-vajeen järjestelmällinen vähentäminen vahvistaisi unionin taloudellisten etujen suojaa, lisäisi verotuksen oikeudenmukaisuutta ja luottamusta verojärjestelmiin, edistäisi julkisen talouden kestävyyttä ja tukisi jäsenvaltioiden taloudellista yhteenkuuluvuutta erityisesti talousarviopaineiden aikana;

H. ottaa huomioon, että EU:n talousarvion suojaamiseen osallistuu eri tasoilla monia toimijoita, jotka voivat täyttää tehtävänsä vain, jos suhdeverkosto on jäsennelty ja koordinointi toimii petostentorjuntajärjestelmässä[1];

I. katsoo, että jäsenvaltioiden oikeus- ja hallintojärjestelmien erilaisuuteen ja niiden vaihteleviin digitalisaatioasteisiin on puututtava asianmukaisesti siten, että EU:hun luodaan yhtenäisemmät, yhteentoimivammat ja vertailukelpoisemmat hallinto- ja raportointijärjestelmät petosten, korruption, sääntöjenvastaisuuksien ja muiden rikkomusten ehkäisemiseksi ja torjumiseksi tehokkaalla tavalla;

J. katsoo, että olisi kannustettava vankkaa yhteistyötä hallinnollista tutkintaa suorittavien viranomaisten ja rikostutkintaa suorittavien viranomaisten välillä sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla;

K. ottaa huomioon, että varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmä (EDES) on tehokas EU:n talousarvion suojaamisessa maksukyvyttömyyden, laiminlyöntien tai yksityisten toimijoiden petosten tai sääntöjenvastaisuuksien riskeiltä ja että myös Arachne-väline on tässä tehokas tiedonlouhintaan ja riskienpisteytykseen perustuvan lähestymistavan ansiosta;

---

[1] OLAF, EPPO, Europol, Eurojust, komissio, Euroopan tilintarkastustuomioistuin, rahanpesuntorjuntaviranomainen (AMLA), Euroopan investointipankki (EIP) ja jäsenvaltioiden viranomaiset sekä petostentorjunnan koordinointivirasto (AFCOS).

L. ottaa huomioon, että EU:ssa toimivat rikollisverkostot hyödyntävät täysimääräisesti kaikkea mahdollista huipputason tietotekniikkaa, myös tekoälyä, rikollisessa toiminnassaan, mistä aiheutuu entistä monimutkaisempia uhkia EU:n talousarviolle ja uusia haasteita lainvalvonnalle ja minkä vuoksi petostentorjuntajärjestelmässä on nopeasti kartoitettava tekoälyn käyttöä petostentorjuntaan;

M. ottaa huomioon, että EU:n perustana olevien arvojen ja perusoikeuksien kunnioittaminen sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan noudattaminen ovat edellytyksiä EU:n rahoituksen saamiselle;

N. ottaa huomioon, että oikeusvaltioperiaatetta koskevaa ehdollisuusmekanismia sovelletaan EU:n koko talousarvioon edellytyksenä kaiken EU:n rahoituksen saannille ja että se mahdollistaa toimenpiteiden toteuttamisen, jos oikeusvaltion periaatteita rikotaan tavalla, joka vaikuttaa tai uhkaa vakavasti vaikuttaa EU:n talousarvion moitteettomaan varainhoitoon tai EU:n taloudellisiin etuihin;

O. ottaa huomioon, että elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241[1] (elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeva asetus) 22 artikla sisältää säännöksiä EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta;

Yleisiä huomioita PIF-kertomuksista ja merkittävistä uhkista

1. panee tyytyväisenä merkille vuoden 2023 PIF-kertomuksen ja siihen sisältyvät analyysit asiaankuuluvista havainnoista sekä hyväksyy sen suositukset;

2. on samaa mieltä siitä, että unionin taloudellisten etujen tehokas suojaaminen edellyttää digitalisaation nopeuttamista, mikä helpottaa tietämyksen jakamista, tietojen saatavuutta ja käsittelyä ja tehostaisi koko petostentorjuntajärjestelmän hallinnointia; katsoo, että sekä EU:n että kansallisten viranomaisten olisi tehostettava digitaalisten välineiden käyttöä yhteistyön helpottamiseksi;

3. toteaa jälleen, että keskeisenä ratkaisuna unionin taloudellisten etujen tehokkaaseen suojaamiseen sekä petostentorjuntajärjestelmän tehokkuuden arviointiin on petostentorjuntajärjestelmän monien osien toimintojen paremmin mitattavissa oleva ja tulossuuntautuneempi hallinnointi;

4. muistuttaa, että tutkimuksia suorittavien hallinto- ja oikeusviranomaisten tiivis yhteistyö on olennaisen tärkeää sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla; toistaa jälleen huolensa yhä epätyydyttävästä tilanteesta, erityisesti epäiltyjen petosten ja

---

[1] EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisessa ja niistä ilmoittamisessa sekä niiden seurannassa, joissa on huomattavia eroja jäsenvaltioiden välillä; kannustaa siksi jäsenvaltioita ottamaan käyttöön ennakoivan lähestymistavan unionin taloudellisten etujen suojaamiseen ja tehostamaan tietojenvaihtoa kansallisten viranomaistensa ja EU:n elinten ja virastojen välillä muun muassa sitä varten, että kehittymässä olevat riskit ja petoksiin liittyvät kehityssuuntaukset voidaan tunnistaa ja niihin voidaan puuttua oikea-aikaisesti; korostaa, että petostentorjunta edellyttää kokonaisvaltaista ja kattavaa lähestymistapaa, joka kattaa petostentorjuntasyklin kaikki vaiheet ja jossa otetaan huomioon unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi käytössä olevat moninaiset, toisiinsa kytkeytyneet ja toisistaan riippuvaiset tekijät ja prosessit;

5. panee merkille, että EU:n ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ilmoittamien petos- ja sääntöjenvastaisuustapausten kokonaismäärä kasvoi merkittävästi eli yhdeksän prosenttia vuonna 2023 (yhteensä 13 563 tapausta) verrattuna vuoteen 2022 (yhteensä 12 455 tapausta); pitää valitettavana, että tämä on kaikkien aikojen korkein luku ja noudattaa viiden viime vuoden aikana havaittua kasvusuuntausta; panee lisäksi merkille, että näihin tapauksiin liittyvän rahoituksen kokonaismäärä oli huomattavan paljon suurempi vuonna 2023 (1,90 miljardia euroa) kuin vuonna 2022 (1,77 miljardia euroa) ja että määrä on kasvanut 7,3 prosenttia; toteaa, että useiden ohjelmien monivuotisen täytäntöönpanosyklin vuoksi viiden vuoden keskiarvoon perustuvat vertailut ovat vuosittaisia vertailuja tarkoituksenmukaisempia, jotta voidaan tunnistaa reaaliaikaisia tilanteita ja saada luotettava analyysi suuntauksista ja kehityskuluista; on näin ollen tyytyväinen siihen, että vuoden 2023 PIF-kertomuksessa viitataan kauden 2019–2023 tuloksiin; huomauttaa, että sellaisten sääntöjenvastaisuuksien ja sellaisen rahoituksen määrän kasvu, jolla ei saavuteta myönteisiä tuloksia, tuo korostetusti esiin, että määrärahojen on oltava oikeassa suhteessa toimivaltaisten laitosten tulosindikaattoreihin;

6. on huolissaan vuoden 2023 PIF-kertomukseen sisältyvässä monivuotisessa analyysissä kuvatuista yleisistä näkymistä; korostaa, että nykytilanteen vuoksi on perusteltua pyrkiä varmistamaan riittävien resurssien tehokkaampi käyttöönotto ja käyttö, mikä edellyttää parempaa hallinnointia ja yhteistyötä; korostaa, että petokset, korruptio ja demokratian, oikeusjärjestyksen ja oikeusvaltioperiaatteen loukkaukset liittyvät läheisesti toisiinsa eikä niihin voida puuttua erillään; kehottaa talousarviosta, petostentorjunnasta ja julkisesta hallinnosta sekä demokratiasta, oikeusasioista ja oikeusvaltioperiaatteesta vastaavia komission jäseniä tekemään välittömästi tiivistä yhteistyötä käynnistääkseen aloitteita, joilla petostentorjuntajärjestelmän toimista ja tuloksista tehdään mitattavia ja konkreettisempia, ja esittämään aloitteet parlamentille vahvistuskuulemisissa annetun sitoumuksen mukaisesti; ehdottaa, että luodaan vahvempia synergioita komission budjettipääosaston ja sen muiden pääosastojen, jotka työskentelevät

oikeusvaltioperiaatteen ja muiden EU:n arvojen suojelun parissa, erityisesti oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston sekä alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston, välille, jotta varmistetaan, että kaikki osastot tekevät yhteistyötä eivätkä toimi toisistaan erillään, jotta näihin systeemisiin haasteisiin voidaan vastata tehokkaammin;

7. toistaa kehotuksensa soveltaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa PIF-kertomuksissa, joita pidetään myös petostentorjuntajärjestelmän hallintovälineenä, jotta voidaan saada kattava yleiskuva kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden välisistä synergioista, määrittää parhaita käytäntöjä ja puuttua ongelmiin; on tietoinen siitä, että kuten vuoden 2023 PIF-kertomuksessa korostetaan, unionin taloudellisten etujen operatiivinen suojaaminen petoksilta, sääntöjenvastaisuuksilta ja muulta laittomalta toiminnalta on annettu kansallisten viranomaisten, OLAFin ja EPPOn tehtäväksi, ja panee tyytyväisenä merkille OLAFin ja EPPOn havaintojen sisällyttämisen vuoden 2023 PIF-kertomukseen; pyytää analysoimaan perusteellisemmin petostentorjuntajärjestelmän osien välistä vuorovaikutusta sekä ottamaan käyttöön toimenpiteitä, joilla lisätään toimivaltaisten laitosten tehokkuutta petosten ja sääntöjenvastaisuuksien vähentämiseksi; kehottaa parantamaan edelleen tätä kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jotta unionin taloudellisten etujen suojaamisen kokonaistilanteesta saadaan selkeämpi, kattavampi ja konkreettisempi kuva, joka kattaa kaikki petostentorjuntatoimet sekä kansallisella että EU:n tasolla;

8. panee tyytyväisenä merkille OLAFin tutkimustoiminnan ja erityisesti annettujen suositusten määrän kasvun (309 suositusta verrattuna 275:een vuonna 2022) ja takaisin perittäväksi suositetun varojen kokonaismäärän (1 043,8 miljoonaa verrattuna 426,8 miljoonaan vuonna 2022) ja toteaa toisaalta, että vireille pantujen tapausten määrä (190 vuonna 2023 ja 192 vuonna 2022) ja päätökseen saatettujen tapausten määrä (265 vuonna 2023 ja 256 vuonna 2022) pysyivät vakaina; huomauttaa erityisesti, että vuosina 2019–2023 yli 88 prosenttia sääntöjenvastaisuuksista, jotka määriteltiin mahdollisesti petoksiksi ja jotka liittyivät suoran hallinnoinnin piiriin kuuluviin menoihin, havaittiin OLAFin tutkimuksissa; pitää valitettavana, että tutkimusten pitkällä kestolla voi olla kielteinen vaikutus, koska korjaavat toimenpiteet käynnistetään myöhään; toistaa pyyntönsä saada kattavat ja riittävän yksityiskohtaiset numerotiedot rahamääristä, jotka komissio on tosiasiallisesti perinyt takaisin OLAFin antamien taloudellisten suositusten perusteella; kehottaa komissiota myös sisällyttämään seuraaviin PIF-kertomuksiin OLAFia koskevat aihekohtaiset osiot, jotta sen toiminnasta ja toteutetuista varojen takaisinperintätoimista voidaan laatia yksityiskohtaisempi analyysi ja selostus;

9. pitää myönteisenä tapaa, jolla kesäkuusta 2021 toiminnassa ollut EPPO on kehittänyt ja lisännyt toimintaansa, mikä käy hyvin ilmi käynnistettyjen tutkintatoimien (1 371 verrattuna 865:een vuonna

2022), kaikkien käynnissä olevien tutkintatoimien (1 927 verrattuna 1 117:ään vuonna 2022) ja syytetoimien (139 verrattuna 87:ään vuonna 2022) lukumääristä; arvostaa EPPOn yksityiskohtaista raportointia, jossa annetaan merkityksellisiä tietoja monista suuntauksista ja toimintaan osallistuvien jäsenvaltioiden tilanteesta; kehottaa parantamaan EPPOn tehokkuutta niin, että se näkyy tutkintatoimien lukumäärän lisäksi myös takaisinperityissä määrissä;

10. korostaa EU:n elinten tuomaa lisäarvoa unionin taloudellisten etujen suojaamisessa ja petostentorjunnassa, erityisesti rajatylittävän rikollisuuden osalta, kuten EPPOn ja OLAFin operatiiviset tulokset osoittivat myös vuonna 2023; kehottaa jälleen takaamaan kaikille asiaankuuluville petostentorjuntaan osallistuville EU:n toimijoille riittävät resurssit ja muistuttaa tältä osin komissiota ja neuvostoa siitä, että jokainen tutkintaan ja petostenvastaiseen työhön käytetty euro palautuu EU:n talousarvioon;

11. on huolissaan siitä, että EPPOn ilmoittamat arvonlisäveropetoksiin liittyvät huomattavat taloudelliset menetykset vaikuttavat haitallisesti jäsenvaltioiden kansallisiin talousarvioihin ja uhkaavat samalla oikeudenmukaista verotusta ja yritysten välistä reilua kilpailua sisämarkkinoilla; korostaa, että arvonlisävero on tärkeä tulonlähde myös unionin talousarviolle; katsoo, että on asianmukaista ottaa huomioon unionin omien varojen järjestelmää koskevien säännösten monimutkaisuus arvioitaessa määrällisesti EPPOn toiminnan taloudellisia vaikutuksia[1]; huomauttaa elpymis- ja palautumisohjelmia koskevien tutkintojen huolestuttavasta määrästä (233) ja arvioiduista taloudellisista menetyksistä (1,86 miljardia euroa); kehottaa siksi toteuttamaan asianmukaisia toimia sekä kansallisella että EU:n tasolla;

12. kehottaa komissiota kehittämään ja panemaan täytäntöön ratkaisuja, joiden avulla voidaan seurata OLAFin suosituksia ja EPPOn syytetoimia, analysoida niitä ja mitata OLAFin ja EPPOn toimien todellista vaikutusta unionin talousarvion suojaamiseen sekä väärin hallinnoitujen varojen että perimättä jääneiden varojen takaisinperinnän osalta, jotta voidaan tälläkin tavoin perustella tulossuuntautunutta päätöksentekoa; kehottaa komissiota ilmoittamaan parlamentille EPPOn syytetoimien tuloksista;

13. toteaa, että viestintä ja avoimuus ovat olennaisia petosten ja korruption torjunnassa; korostaa, että on tärkeää osallistaa kansalaisyhteiskunta, tiedotusvälineet ja tutkiva journalismi tietoisuuden lisäämiseen; korostaa tiedotusvälineiden ja tutkivan journalismin keskeistä roolia petosten, korruption, eturistiriitojen ja muun julkisten varojen väärinkäytön torjunnassa; pitää olennaisen

---

[1] Neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053, annettu 14. joulukuuta 2020, Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä ja päätöksen 2014/335/EU, Euratom kumoamisesta (EUVL L 424, 15.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj).

tärkeänä suojella tiedotusvälineitä poliittiselta painostukselta ja vaikuttamiselta, jotta voidaan turvata tiedotusvälineiden riippumattomuus ja tehtävä demokratian vahtikoirana sekä varmistaa julkisten varojen moitteeton hoito;

14. korostaa, että avoimuus näyttelee tärkeää osaa julkisten varojen hoidossa; kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita maksimoimaan varojen käytön avoimuuden, myös lopullisia tuensaajia koskevien tietojen osalta;

15. painottaa viranomaisten tärkeää osaa petoksiin liittyvän nollatoleranssikulttuurin edistämisessä ja toteaa, että viestintä ja avoimuus ovat olennaisen tärkeitä petosten ja korruption torjunnassa; korostaa, että on tärkeää osallistaa kansalaisyhteiskunta, yksityinen sektori, tiedotusvälineet ja tutkiva journalismi tietoisuuden lisäämiseen; kannustaa komissiota tukemaan näitä asiaankuuluvia toimijoita koulutusohjelmien, rahoituksen ja muiden sellaisten toimenpiteiden avulla, joita tarvitaan sen varmistamiseksi, että ne ovat riippumattomia ulkoisesta vaikuttamisesta ja laittomasta valtion valvonnasta, pelottelusta ja yrityksistä heikentää niiden legitiimiyttä EU:n perusoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen mukaisesti; kehottaa komissiota aloittamaan EU:n laajuisen tiedotuskampanjan valeuutisia, virheellistä tietoa ja syvävääränöksiä sisältävän sisällön riskeistä EU:n rahoittamiin hankkeisiin vaikuttavissa petostapauksissa;

16. on huolissaan EPPOn ja Europolin antamasta selkeästä varoituksesta, että merkittävimpien rajatylittävien petostapausten taustalla on yhä useammin järjestäytyneitä rikollisryhmiä; panee merkille, että EPPOn vuosikertomuksen mukaan sen käynnissä olevissa tutkinnoissa käsiteltiin vuoden 2023 loppuun mennessä 209:ää EU:n taloudellisiin etuihin kohdistuvaa rikollisjärjestöjen tekemää rikosta; ymmärtää, että järjestäytynyt rikollisuus vaikuttaa merkittävästi unionin resursseihin ja että EU:n taloudellisiin etuihin, erityisesti talousarvion tulopuoleen, vaikuttavien petosten laajuus selittyy ainoastaan vakavaa järjestäytynyttä rikollisuutta harjoittavien ryhmien merkittävällä osallisuudella; on tietoinen siitä, että nykyiset analysointi- ja raportointivälineet eivät mahdollista asian kvantifiointia tyydyttävällä tavalla nykyisten toimenpiteiden ja toimintapolitiikkojen tehokkuuden tai puutteiden arvioimiseksi; kehottaa komissiota ryhtymään pikaisesti kaikkiin tarvittaviin toimiin tämän analysointi- ja raportointiongelman ratkaisemiseksi;

17. väittää sen seikan, että EU:n asiaankuuluvaa lainsäädäntöä ei ole monissa jäsenvaltioissa saatettu tehokkaasti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja että jäsenvaltioiden kansallisia lainsäädäntöjä ei ole yhdenmukaistettu, tarjoavan järjestäytyneille rikollisryhmille mahdollisuuksia harjoittaa monenlaista laitonta rajatylittävää toimintaa aloilla, jotka vaikuttavat unionin taloudellisiin etuihin; kehottaa siksi jälleen tarkistamaan järjestäytyneen rikollisuuden

torjunnasta tehtyä neuvoston puitepäätöstä 2008/841/YOS[1] ja ottamaan käyttöön järjestäytyneen rikollisuuden uuden yhteisen määritelmän, jossa otetaan erityisesti huomioon korruption, väkivallan, uhkailun tai pelottelun käyttö taloudellisen toiminnan tai hankintojen hallinnan saamiseksi;

18. panee merkille kansalaisten suhtautumisesta korruptioon EU:ssa vuonna 2023 tehdyn Eurobarometri-tutkimuksen tulokset, joiden mukaan EU:n kansalaiset ja yritykset pitävät korruptiota vakavana huolenaiheena; toteaa, että korkean tason korruptio, myös EU:n toimielimissä, vaikuttaa unionin taloudellisiin etuihin ja koko EU:n talouteen sekä samalla heikentää kansalaisten luottamusta demokraattisiin instituutioihin niin EU:ssa kuin jäsenvaltioissa; korostaa, että järjestäytyneet rikollisryhmät käyttävät yhä useammin korruptiota soluttautuakseen julkishallintoon ja saadakseen taloudellista hyötyä;

19. huomauttaa, että korruptiotapausten osalta EPPO raportoi vuoden 2023 loppuun mennessä 131:stä tutkitusta rikoksesta (joita vuonna 2022 oli 87), että vuosina 2019–2023 yksitoista maata ilmoitti komissiolle 65 tapauksesta IMS-järjestelmän[2] kautta ja että tällaisiin tapauksiin liittyvät ilmoitetut sääntöjenvastaiset määrät olivat yhteensä noin 50,5 miljoonaa euroa; kehottaa komissiota pyytämään EPPOa ilmoittamaan parlamentille, kuinka suuri osa näistä 50,5 miljoonasta eurosta on peritty takaisin;

20. toteaa, että jäsenvaltioissa on käytössä korruptiontorjuntastrategioita; kehottaa arvioimaan näitä strategioita ja tarkistamaan niitä säännöllisesti; korostaa, että on tärkeää huomioida korruption torjuntaa koskevat maakohtaiset suositukset ja noudattaa niitä kaikilta osin;

21. panee merkille komission pyrkimykset ehkäistä ja käsitellä eturistiriitatapauksia unionin varojen hallinnoinnissa; panee merkille, että vuosina 2019–2023 IMS-järjestelmän kautta raportoitiin 419 eturistiriitatapausta (joita vuosina 2018–2022 oli 375) ja että niihin liittyvä varojen kokonaismäärä oli noin 112 miljoonaa euroa; korostaa, että tilintarkastustuomioistuin on todennut

---

1 EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj.

2 Sähköinen järjestelmä, joka on kehitetty jäsenvaltioissa havaittujen petosten ja muiden sääntöjenvastaisuuksien ilmoittamiseen ja jota käyttää 35 maata.

tarkastustyössään[1], että eturistiriitoja koskeva pääasiallinen tietolähde on IMS-järjestelmä ja että siihen tallennettujen tietojen määrä ja laatu vaihtelevat jäsenvaltioittain; korostaa, että jos jäsenvaltiot pitävät eturistiriitaa vähäisenä osana laajempaa petostapausta, ne eivät ilmoita tällaisia tapauksia eturistiriitatapauksina; kehottaa komissiota hyväksymään tarvittavat aloitteet, joilla varmistetaan edellä mainittujen tilanteiden johdonmukainen ja riittävän yksityiskohtainen ilmoittaminen IMS-järjestelmään; kehottaa soveltamaan eturistiriitoja koskevia säännöksiä tavalla, jolla varmistetaan oikeusvarmuus, ja varmistamaan, että ne perustuvat riskien selkeään ja oikeasuhteiseen arviointiin ja mahdollistavat sen, että toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa niitä käytännössä;

Tulot

22. panee merkille, että vuonna 2023 perinteisiin omiin varoihin liittyvien petostapausten ja muiden sääntöjenvastaisuustapausten yhteenlaskettu lukumäärä (5 118 verrattuna 4 661:een vuonna 2022) oli 10 prosenttia suurempi kuin viiden vuoden keskiarvo (2019–2023) mutta että näihin tapauksiin liittyvä rahamäärä väheni 12 prosenttia 478 miljoonaan euroon (783 miljoonaa euroa vuonna 2022); pitää valitettavana, että vaikka tietojen perusteella takaisinperintä on muissa sääntöjenvastaisuustapauksissa parantunut (82 prosenttia), petostapausten takaisinperintäaste on pysynyt ennallaan 25 prosentissa, mikä on edelleen alhainen ja jakautunut epätasaisesti jäsenvaltioiden kesken;

23. huomauttaa, että vuonna 2023 komissio katsoi, että vain viidessä jäsenvaltioiden sille toimittamista uusista kirjanpidosta poistamista koskevista selvityksistä oli osoitettu tyydyttävästi, että perinteiset omat varat oli menetetty kyseisistä jäsenvaltioista riippumattomista syistä ja että jäsenvaltiot eivät olleet taloudellisesti vastuussa menetyksestä; panee sitä vastoin merkille, että 81 tapauksessa, joiden yhteenlaskettu arvo oli lähes 69 miljoonaa euroa, komissio katsoi, että jäsenvaltiot eivät olleet osoittaneet tyydyttävällä tavalla, että perinteiset omat varat oli menetetty niistä riippumattomista syistä, ja että ne olivat näin ollen taloudellisesti vastuussa menetyksestä; toteaa näin ollen, että jäsenvaltioiden perinteisten

---

[1] Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 01/2019 ”EU:n varainkäyttöön liittyvien petosten torjunta”, annettu 10. tammikuuta 2019, 23–28 kohta, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 06/2019 ”EU:n koheesiomenoihin liittyvien petosten torjunta”, annettu 16. toukokuuta 2019, 47–57 kohta, ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 06/2023 ”EU:n koheesio- ja maatalousmenoja koskevat eturistiriidat – Toimintakehys käytössä, mutta läpinäkyvyydessä ja havaitsemisessa puutteita”, annettu 13. maaliskuuta 2023, 80 kohta.

omien varojen keräämisessä on toteuttamiskelpoista parantamisen varaa;

24. korostaa, että jäsenvaltioiden on äärimmäisen tärkeää kantaa vastuunsa perinteisten omien varojen keräämisestä, jotta voidaan varmistaa EU:n menojen rahoitustaakan jakautuminen oikeudenmukaisesti jäsenvaltioiden kesken ja säilyttää talouden toimijoiden tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla; kehottaa jäsenvaltioita pyrkimään entistä tarmokkaammin tehostamaan kansallisten hallintojensa toimintaa niiden ryhtyessä takaisinperintään havaittujen arvonlisäveroon liittyvien sääntöjenvastaisuuksien ja petosten johdosta, jotta voidaan lisätä EU:n talousarvion käyttöön asetettujen perinteisten omien varojen määrää; toteaa, että alv-säännösten noudattamisvaje ei liity pelkästään petoksiin ja veronkiertoon vaan kattaa myös maksukyvyttömyyden, konkurssin, hallinnollisten virheiden ja laillisen vero-optimoinnin vuoksi saamatta jääneen arvonlisäveron; arvelee kuitenkin, että alv-petokset, kuten yhteisön sisäiset missing trader -petokset, muodostavat merkittävän osan alv-säännösten noudattamattajättämistapauksista, ja toistaa kehotuksensa puuttua asiaan digitaalisin keinoin, tekemällä alv-säännöistä aukottomia petosten osalta ja tiivistämällä kansallisten veroviranomaisten ja toimivaltaisten EU:n tutkintaelinten välistä yhteistyötä;

25. panee merkille OLAFin, EPPOn ja Eurofiscin kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvän nykyisen oikeudellisen kehyksen; kehottaa komissiota nopeuttamaan nykyisen oikeudellisen kehyksen tarkistamisprosessia, jotta voidaan luoda selkeä oikeusperusta Eurofiscin ja EPPOn väliselle suoralle yhteistyölle; kannustaa OLAFia maksimoimaan keskinäisen hallinnollisen avunannon tarjoamat mahdollisuudet tullipetosten ja niihin liittyvien alv-petosten havaitsemiseksi ja tunnistamiseksi sekä ilmoittamaan tällaisista tapauksista viipymättä EPPOlle; korostaa, että vuonna 2023 EPPO havaitsi alv-petoksia noin 20 prosentissa sen aktiivisista tapauksista (873 tapausta), joten alv-petos oli toiseksi yleisin rikostyyppi muihin kuin hankintamenoihin liittyvien petosten jälkeen (1 586 tapausta); on huolissaan järjestäytyneiden rikollisryhmien kasvavasta osallisuudesta alv-petoksissa sekä tällaisten petosten ja muiden erittäin vakavien rikosten, kuten rahanpesun, välisistä yhteyksistä;

26. kehottaa jälleen komissiota harkitsemaan uudelleen PIF-direktiivissä asetettua 10 miljoonan euron kynnysarvoa, jolla on merkittävä vaikutus EPPOn toimintaan alv-petostapauksissa; katsoo, että tämän kynnysarvon laskentamenetelmien erilaiset tulkinnat tekevät tilanteesta epäselvän; korostaa, että nykyinen kynnysarvo rajoittaa pelotevaikutusta ja antaa rikoksentekijöille mahdollisuuden etsiä heikointa lainkäyttöaluetta EPPOn väliintulon välttämiseksi; katsoo, että PIF-direktiiviä tarkistettaessa olisi joko poistettava kynnysarvo tai laskettava sitä huomattavasti; kehottaa komissiota antamaan tällä välin asianmukaista ohjeistusta laskentamenetelmästä, jota sovelletaan tapauksiin ennen PIF-direktiivin muuttamista;

27. toteaa, että alv-vajetta koskevien eriteltyjen alueellisten ja alakohtaisten tietojen puuttuminen estää niiden alueiden tunnistamisen, joilla petosten ja verovilpin riski on suurin; kehottaa komissiota ottamaan käyttöön alv-vajeen mittaamista koskevan yhdenmukaistetun järjestelmän, johon sisältyy alueellisia ja alakohtaisia ulottuvuuksia, jotta voidaan kehittää petostentorjuntastrategioita, jotka perustuvat vankemmin näyttöön ja ovat kohdennetumpia;

28. korostaa OLAFin ja EPPOn välisen vaikuttavan ja tehokkaan yhteistyön merkitystä tällä tulojen alalla ja katsoo, että riittävä havaitseminen ja tietojen toimittaminen OLAFilta EPPOlle voisivat lisätä alv- ja tullitulojen kantoa EU:n talousarvioon ja auttaa välttämään näiden kahden viraston toiminnan päällekkäisyyksiä;

29. korostaa, että kansallisten verohallintojen tietojärjestelmien hajanaisuus haittaa alv-petosten torjunnan tehokkuutta ja rajoittaa kansallisten ja EU:n viranomaisten välistä synergiaa;

Menot

30. on huolissaan sekä vuonna 2023 että vuonna 2022 yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa havaittujen petosten ja sääntöjenvastaisuuksien suuresta määrästä sekä maaseudun kehittämisen että maataloustuen alalla; huomauttaa, että tiedot vahvistavat aiempina vuosina määritellyt suuntaukset ja riskit; panee merkille, että kaudella 2019–2023 maaseudun kehittämiseen liittyvät petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet lisääntyivät, mikä johtui pääasiassa ohjelmakaudella 2014–2020 havaittujen sääntöjenvastaisuuksien määrän kasvusta; panee merkille, että kaudella 2019–2023 muiden kuin petoksiksi ilmoitettujen maaseudun kehittämiseen liittyvien sääntöjenvastaisuuksien määrä kasvoi jatkuvasti ohjelmien täytäntöönpanon myötä;

31. panee merkille, että koheesiopolitiikan alalla muiden kuin petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien lukumäärä ja rahamäärät olivat ohjelmakaudella 2014–2020 paljon pienemmät kuin ohjelmakauden 2007–2013 kymmenen ensimmäisen täytäntöönpanovuoden aikana ilmoitetut määrät; huomauttaa, että ohjelmakaudella 2014–2020 petosten havaitsemisaste[1] oli sama (0,53 prosenttia) kuin ohjelmakaudella 2007–2013, kun taas sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisaste oli paljon alhaisempi (0,67 prosenttia) kuin ohjelmakaudella 2007–2013 (2,5 prosenttia); toteaa, että yksittäiset sääntöjenvastaisuudet, joihin liittyy suuria rahamääriä, vaikuttavat merkittävästi petosten

---

[1] Petosten havaitsemisaste (FDR) on petoksiksi ilmoitettuihin sääntöjenvastaisuuksiin liittyvien rahamäärien prosenttiosuus maksujen kokonaismäärästä. Sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisaste (IDR) on muiksi kuin petoksiksi ilmoitettuihin sääntöjenvastaisuuksiin liittyvien rahamäärien prosenttiosuus maksujen kokonaismäärästä.

havaitsemisasteeseen; kehottaa selventämään edelleen petosten havaitsemisasteen ja petosten esiintymisen välistä korrelaatiota;

32. panee tyytyväisenä merkille OLAFin analyysiraportin ”Fraud and irregularities by areas of the Cohesion policy – comparison risks”, jossa viitataan jäsenvaltioilta joulukuuhun 2023 mennessä saatuihin ohjelmakautta 2014–2020 koskeviin tietoihin ja yksilöidään alat, joihin erityisesti kohdistuu petosriski (kuten ympäristöön, ilmastonmuutokseen ja vähähiiliseen talouteen siirtymiseen, tutkimukseen, kehitykseen ja innovointiin tehtävät investoinnit); huomauttaa, että petostapauksissa rahamäärät olivat suurimmat ympäristönsuojelun sekä tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja innovoinnin aloilla;

33. toistaa huolensa hallinnollisten menettelyjen pitkittymisestä ilmoitettujen petostapausten käsittelyssä; huomauttaa, että kaudella 2019–2023 yhteisen maatalouspolitiikan alalla kului keskimäärin lähes neljä vuotta sääntöjenvastaisuuden alkamisesta siihen, että alettiin epäillä petollista toimintaa, ja lähes kolme vuotta lisää tapauksen päätökseen saattamiseen sen jälkeen, kun siitä oli ilmoitettu komissiolle; korostaa, että koheesiopolitiikan alalla kaudella 2014–2020 kului keskimäärin noin puolitoista vuotta ennen kuin heräsi epäilys petokseksi ilmoitettavasta sääntöjenvastaisuudesta ja yli kaksi vuotta ennen kuin petostapauksen tutkinta saatiin päätökseen sen jälkeen, kun siitä oli ilmoitettu komissiolle; pyytää komissiota tehostamaan vuoropuhelua jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa ja neuvomaan niille keinoja lyhentää hallinnollisten menettelyjen kestoa;

34. panee merkille, että vuosina 2019–2023 suoran hallinnoinnin osalta OLAF mainittiin petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisen lähteenä 88,4 prosentissa takaisinperintäeristä, mikä vastaa 92,1:tä prosenttia takaisin perittävästä kokonaismäärästä; pyytää komissiota antamaan selkeitä tietoja datasta ja toimista, joilla on pyritty nopeuttamaan takaisinperintää, mukaan lukien petosten ja muiden sääntöjenvastaisuuksien takaisinperinnän kokonaisastetta koskeva data;

35. korostaa, että kun ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta havaitaan petoksia tai muita sääntöjenvastaisuuksia, takaisinperintä on unionin taloudellisia etuja suojaava toimenpide, joka mahdollistaa EU:n toimintapolitiikkojen asianmukaisen täytäntöönpanon ja sellaisten maksettujen menojen palautuksen, jotka eivät täytä rahoitusvaatimuksia; korostaa tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa 07/2024[1] esitettyjä havaintoja kaudelta 2014–2020, jolloin ilmoitetut sääntöjenvastaiset menot olivat 14 miljardia

---

[1] Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 07/2024 ”Sääntöjenvastaisiin EU-menoihin sovellettavat komission takaisinperintäjärjestelmät – Potentiaalia periä takaisin enemmän ja nopeammin”, annettu 7. toukokuuta 2024.

euroa, joiden palautus on hoidettava takaisinperinnällä; painottaa, että takaisinperintäprosessia on nopeutettava asettamalla selkeät määräajat ja määräämällä seuraamuksia maksujen viivästyessä, jotta varat palautetaan EU:n talousarvioon mahdollisimman nopeasti; kehottaa komissiota ehdottamaan asianmukaisia toimenpiteitä, joilla annetaan täydelliset tiedot sääntöjenvastaisista menoista ja niihin liittyvistä korjaavista toimenpiteistä;

36. korostaa jatkotoimenpiteiden merkitystä tarvittavien korjaavien toimien toteuttamisen jälkeen, jotta voidaan oppia petostapauksista ja parantaa menettelyjä vastaavien tapausten ehkäisemiseksi tulevaisuudessa; pitää tässä yhteydessä tärkeänä, että jäsenvaltiot toteuttavat perinpohjaisia jatkotoimia tapausten suhteen analysoimalla petokset mahdollistavia tekijöitä ja arvioimalla tarvetta tarkistaa hallinto- ja valvontajärjestelmiään;

37. arvelee, että koska neuvosto ei tukenut komission aloitteita vuosina 2004 ja 2014, komissio ei ole halukas esittämään uutta lainsäädäntöehdotusta keskinäisestä hallinnollisesta avusta EU:n menoaloilla, joilla tämä käytäntö ei tällä hetkellä ole mahdollinen; kannustaa komissiota hyödyntämään OLAF-asetuksen[1] – joka jo antaa virastolle laajennetut valtuudet koordinoida jäsenvaltioiden toimia – tarkistamisen tarjoamaa tilaisuutta ja kehittämään edelleen nykyisiä säännöksiä tämän puutteen korjaamiseksi;

38. huomauttaa, että kansalaisyhteiskunnan organisaatiot ovat elinvoimaisen demokraattisen yhteiskunnan olennainen osatekijä, sillä ne varmistavat, että eri näkemykset tulevat julkisissa keskusteluissa laajasti esiin; toteaa, että nämä organisaatiot voivat saada unionin rahoitusta, jolla tuetaan niiden työtä demokraattisen vuoropuhelun ja kansalaisten osallistumisen hyväksi; toteaa, että EU on yksi suurimmista kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden maailmanlaajuisista rahoittajista; korostaa, että sidosryhmien kokousten avoimuus on olennaisen tärkeää demokratian eheyden kannalta ja että sitä olisi sovellettava yhtäläisesti kaikkiin EU:n toimielinten kanssa yhteistyötä tekeviin yhteisöihin; korostaa, että tällaisen vuorovaikutuksen selkeä dokumentointi ja julkistaminen vahvistaa kansalaisten luottamusta ja demokraattista vastuuvelvollisuutta; korostaa, että lobbauksen olisi oltava avointa ja että tiedot kaikista osapuolista olisi julkistettava kokonaisuudessaan; panee merkille, että jotkut talousarvion valvontavaliokunnan jäsenet ovat esittäneet väitteitä, joiden mukaan komission tekemiin avustussopimuksiin kaikentyyppisten tuensaajien kanssa sisältyi eriteltyjä edunvalvontatoimia, joiden voitaisiin katsoa mahdollisesti

---

1 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11. syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

häiritsevän unionin sisäistä päätöksentekoa; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen äskettäisen erityiskertomuksen kansalaisjärjestöille myönnettyyn EU-rahoitukseen liittyvästä avoimuudesta[1], jossa todetaan, että EU:n rahoituksen käyttö kansalaisjärjestöjen edunvalvontatoimiin on laillista, ja vahvistetaan, että se on EU:n varainhoitoasetuksessa säädettyjen EU:n oikeudellisten avoimuusvaatimusten mukaista, mutta huomautetaan samalla, että EU:n rahoituksen avoimuutta olisi parannettava kaikkien tuensaajien osalta; kehottaa tässä yhteydessä komissiota panemaan täytäntöön tilintarkastustuomioistuimen suositukset, jotka koskevat omien ilmoitusten tarkastelua EU:n varainhoidon avoimuuden järjestelmässä, ja seuraamaan ennakoivasti, miten tuensaajat kunnioittavat EU:n perusarvoja ja -periaatteita; palauttaa mieliin myös tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 05/2024[2]; korostaa, että EU:n avoimuusrekisterin sihteeristön on tehostettava järjestelmällisiä tarkastuksia, jotka koskevat sellaisten yhteisöjen omia ilmoituksia, jotka ilmoittavat olevansa ”kansalaisjärjestöjä, foorumeita, verkostoja tai vastaavia”; toteaa, että tällaiset järjestelmälliset tarkastukset voisivat perustua tiettyihin kriteereihin, kuten voittoa tavoittelemattomaan asemaan, yleishyödyllisiin tavoitteisiin ja riippumattomuuteen, jotta voidaan vahvistaa luottamusta kaikkiin EU:n avoimuusrekisteriin rekisteröityihin yhteisöihin, ja että niiden tueksi olisi vahvistettava tiukkoja vastuuvelvollisuutta ja avoimuutta koskevia vaatimuksia;

39. katsoo, että arvioitaessa EU:n menojen täytäntöönpanomalleja olisi otettava huomioon eri vaihtoehtojen alttius petoksille ja muulle väärinkäytölle; kehottaa komissiota varmistamaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen suunnittelusta ja täytäntöönpanosta saadut kokemukset, mukaan lukien tilintarkastustuomioistuimen ja parlamentin komissiolle esittämät suositukset, otetaan huomioon tulevissa EU:n rahoitusvälineissä, erityisesti vuoden 2027 jälkeisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä; korostaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanossa havaituista puutteista, jollaisia ovat esimerkiksi petosriskit, kaksinkertainen rahoitus ja läpinäkyvyyden puute, on otettava opiksi tulevissa EU:n rahoituskehyksissä; vastustaa kaikkea elpymis- ja palautumistukivälineen mallin replikointia sen nykyisessä muodossa ja painottaa, että tulevaan tulosperusteiseen rahoitukseen on liitettävä huomattavasti vahvempia takeita, läpinäkyvyyttä koskevia vaatimuksia ja petostentorjuntamekanismeja, jotta voidaan varmistaa EU:n varojen moitteeton hoito;

---

1 Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 11/2025 ”Kansalaisjärjestöille myönnettyyn EU-rahoitukseen liittyvä avoimuus – Edistystä tapahtunut, mutta kokonaiskuva ei vieläkään ole luotettava”, annettu 7. huhtikuuta 2025.

2 Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 05/2024 ”EU:n avoimuusrekisteri antaa hyödyllistä mutta rajallista tietoa lobbaustoiminnasta”, annettu 17. huhtikuuta 2024.

Next Generation EU -väline ja elpymis- ja palautumistukiväline

40. arvostaa toimia, joita komissio toteutti 27 elpymis- ja palautumissuunnitelman tarkistamisen yhteydessä ja joilla autettiin sopeutumaan Venäjän Ukrainaan kohdistaman täysimittaisen hyökkäyksen jälkeisiin energiamarkkinoiden häiriöihin; panee merkille REPowerEU-suunnitelman sisällyttämisen elpymis- ja palautumissuunnitelmiin ja toteaa, että tämän odotetaan edistävän riippuvuuden vähentämistä Venäjän fossiilisista polttoaineista ja lisäävän Euroopan omavaraisuutta;

41. muistuttaa kuitenkin, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanossa on havaittavissa viivästyksiä, ja kehottaa komissiota pysymään valppaana erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren loppuvaiheessa sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot suojaavat hyvin EU:n taloudellisia etuja ja että EU:n veronmaksajien rahat käytetään asianmukaisesti;

42. korostaa vankkojen hallinto- ja valvontajärjestelmien suurta merkitystä petosten ehkäisemisessä, koska ne vähentävät rikollisten haluja yrittää huijata viranomaisia; ilmaisee huolensa tilintarkastustuomioistuimen toistuvista havainnoista, jotka viittaavat jatkuviin puutteisiin jäsenvaltioiden valvontajärjestelmien täytäntöönpanossa, koska tämä uhkaa maksupyyntöjen perustana olevien täydellisten ja tarkkojen tietojen saatavuutta, pääsyä kyseisiin pyyntöihin valvomistarkoituksessa ja jäsenvaltioiden valvontajärjestelmien tehokasta toimintaa EU:n taloudellisten etujen suojaamiseksi; pitää valitettavana, että useissa jäsenvaltioissa valvontajärjestelmät eivät olleet täysin toimintakykyisiä, kun kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano aloitettiin, ja korostaa, että tällaiset ongelmat vaarantavat elpymis- ja palautumistukivälineen maksujen säännönmukaisuuden ja EU:n taloudellisten etujen suojaamisen; kehottaa komissiota varmistamaan, että kukin jäsenvaltio korjaa viipymättä valvontakehyksessään havaitut puutteet, myös panemalla täytäntöön tilintarkastustuomioistuimen sille antamat suositukset;

43. toteaa, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeva komission valvontakehys perustuu ensisijaisesti jäsenvaltioiden vastuuseen suojata EU:n taloudellisia etuja; kehottaa komissiota seuraamaan edelleen tarkkaan sitä, että jäsenvaltiot saavuttavat erityiset tarkastusta ja valvontaa koskevat välitavoitteet, jotka on lisätty niihin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin, jotka eivät olleet luotettavia, ja jatkamaan toimia vastuuvelvollisuuden puutteiden korjaamiseksi; panee merkille toimet, jotka komissio on käynnistänyt tilintarkastustuomioistuimen annettua suosituksia, jotka koskivat joidenkin jäsenvaltioiden valvonta- ja raportointijärjestelmissä havaittavissa olevia heikkouksia; kehottaa komissiota toteuttamaan päättäväisesti ja nopeasti toimia aina tarvittaessa ja hyödyntämään kaikilta osin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta

annetun asetuksen säännöksiä, jos jäsenvaltioiden valvontajärjestelmissä on edelleen puutteita;

44. panee erittäin huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa 14/2024 havaittiin, että elpymis- ja palautumistukivälineen vihreiden menojen ilmastovaikutusta saatettiin yliarvioida jopa 34,5 miljardin euron verran ja että joillakin hankkeilla oli vähäinen vaikutus energiasiirtymään tai ne jopa aiheuttivat ympäristöhaittoja ja samalla lisäsivät petosten riskiä;

45. vaatii, että EU:n talousarvion sekä elpymis- ja palautumistukivälineen vihreille sijoituksille on määritettävä selkeät, mitattavissa olevat kriteerit, jotta voidaan varmistaa, että vain todistetusti merkittäviä ympäristö- ja taloudellisia hyötyjä tuovat hankkeet saavat rahoitusta, ja vahvistaa täten vastuuvelvollisuutta ja pitkän aikavälin kestävyyttä vähentäen samalla petosten riskiä;

46. panee merkille, että elpymis- ja palautumistukivälineen osalta vuoden 2023 PIF-kertomuksessa esitetään komission ilmoittamien petosepäilytapausten määrä (15) ja tarkastusten määrä (13, kun vuonna 2022 niitä tehtiin 16) mutta se ei sisällä EPPOn tutkintatoimien huolestuttavan suurta määrää (233 tutkintaa, jotka koskivat elpymis- ja palautumisohjelmia, joihin liittyvien taloudellisten tappioiden määrä oli arviolta 1,86 miljardia euroa); on huolissaan petos- ja korruptiotapausten, kaksinkertaisen rahoituksen ja eturistiriitatapausten määrän mahdollisesta lisääntymisestä tulevina vuosina ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toimimaan nopeasti elpymis- ja palautumistukivälineen varojen moitteettoman hoidon ja oikeudenmukaisen jakamisen varmistamiseksi;

47. kehottaa komissiota ottamaan käyttöön pakollisen petosraportoinnin IMS-järjestelmän kautta kaikissa elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyvissä tapauksissa ja varmistamaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen varoihin vaikuttavat sääntöjenvastaisuudet ja petokset kirjataan ja niitä seurataan järjestelmällisesti; panee huolestuneena merkille elpymis- ja palautumistukivälineen varoihin liittyvien petosten raportoinnin puutteellisen läpinäkyvyyden ja vaatii kaikkia jäsenvaltioita noudattamaan standardoituja raportointivelvoitteita;

48. pyytää OLAFia jatkamaan riskianalyysiään, joka asetettiin vuonna 2023 jäsenvaltioiden saataville yhdessä elpymis- ja palautumistukivälineen riskikehyksen päivitetyn version kanssa, sekä jäsenvaltioiden viranomaisille tarkoitettua koulutusta ja seminaareja; kannattaa IMS-järjestelmän käyttöä elpymis- ja palautumistukivälineen sääntöjenvastaisuuksien ilmoittamiseen; kehottaa uudestaan komissiota, EU:n erityisvirastoja ja elimiä sekä jäsenvaltioita toimimaan aktiivisesti yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa EU:n taloudellisten etujen suojaamiseksi Next Generation EU -välineen täytäntöönpanon yhteydessä;

49. panee merkille, että komissio on osana elpymis- ja palautumissuunnitelmia koskevia ohjeita hyväksynyt[1] liitteen IV elpymis- ja palautumistukivälineen vähennys- ja takaisinperintäkehyksestä; toteaa, että maksun vähentäminen on mahdollista silloin, kun maksuja on vielä suorittamatta; muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen käyttö päättyy vuonna 2026; huomauttaa, että takaisinperintä käynnistetään vasta silloin, kun maksueriä ei enää ole jäljellä; on huolissaan siitä, että tämä koheesiorahastojen täytäntöönpanomallista lainattu takaisinperintämenettely on osoittautunut erittäin tehottomaksi ja siitä luovuttiin nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä; pitää erittäin valitettavana, että vuoden 2023 loppuun mennessä ABAC-järjestelmässä ei ollut elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevia perintämääräyksiä ja että jäsenvaltiot eivät ole edelleenkään velvollisia ilmoittamaan elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyvistä sääntöjenvastaisuuksista IMS-järjestelmän kautta;

50. toteaa jälleen, että avoimuus on keskeisessä asemassa petollisten menettelyjen paljastamisessa ja petollisten toimien torjumisessa; toteaa jälleen olevansa tyytymätön komission hyväksymään tulkintaan elpymis- ja palautumistukivälineeseen sisältyvästä ”lopullisen saajan” käsitteestä; ei hyväksy komission tulkintaa, sillä se on puutteellinen ja harhaanjohtava[2]; huomauttaa, että komission ohjeiden[3] mukaan ”lopullinen saaja” on ”lopullinen tuensaaja”, joka saa varoja elpymis- ja palautumistukivälineen toimenpiteeseen, ja että ”lopulliseksi tuensaajaksi” ei pitäisi katsoa ministeriöiden tai virastojen kaltaisia rahoituksen ensimmäisenä tai välivaiheessa vastaanottavia tahoja, jotka toimivat ainoastaan varojen jakelijoina; kehottaa komissiota jälleen pyytämään jäsenvaltioita toimittamaan tietoja ”lopullisesta saajasta” tai ”lopullisesta tuensaajasta” ja olemaan hyväksymättä jäsenvaltioilta ”toisen tason tuensaajia” koskevia tietoja, jotka eivät ole lainsäätäjien välisen sopimuksen mukaisia; kehottaa komissiota tarkastelemaan uudelleen ohjeistustaan ja esittämään tapauksia ja esimerkkejä, jotka voivat selventää säännöstä ja muodostaa vakaan viitekehyksen kansallisille viranomaisille, jotta voidaan vahvistaa asianmukainen läpinäkyvyyden taso ja yhdenmukainen tulkinta kaikissa jäsenvaltioissa; painottaa, että jos komissio kieltäytyy edelleen varmistamasta täyttä läpinäkyvyyttä, parlamentin on harkittava

---

1 Komission tiedonanto – Elpymis- ja palautumissuunnitelmiin liittyvät ohjeet (C(2024)4618).

2 Komission vastaukset tilintarkastustuomioistuimen 2. syyskuuta 2024 antamaan erityiskertomukseen ”Elpymis- ja palautumistukivälineen varojen käyttö – Toimenpiteiden loppuun saattamiseen ja siten myös elpymis- ja palautumistukivälineen tavoitteiden saavuttamiseen liittyy edelleen viivästyksiä ja riskejä”, s. 4.

3 Komission tiedonanto – Elpymis- ja palautumissuunnitelmiin liittyvät ohjeet (C(2024)4618).

kaikkia käytettävissä olevia toimenpiteitä säännösten noudattamisen valvomiseksi;

51. on huolissaan tilintarkastustuomioistuimen lausunnosta[1], jonka mukaan riski siitä kasvaa, että EU:n varoja käytetään kahteen kertaan samaan toimenpiteeseen ja jaetaan kahteen kertaan samaan toimeen; on siinä käsityksessä, että toisiaan vastaavia toimenpiteitä rahoitetaan samankaltaisilla aloilla, kuten liikenne- ja energiainfrastruktuurin aloilla, sekä EU:n talousarviosta että elpymis- ja palautumistukivälineestä, koska EU:n pandemiaelpymisrahastosta rahoitetaan EU:n vakio-ohjelmista rahoitettavien toimien kaltaisia toimia; toteaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden EU:n välineiden täydentävyys on sallittua, mutta huomauttaa, että näin saatetaan saavuttaa kokonaan muista kuin elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettuja välitavoitteita, koska elpymis- ja palautumistukiväline ei liity tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen vaan pikemminkin palkitsee välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisesta; korostaa, että monitasoinen hallinto, pirstaleinen tietotekniikkaympäristö ja rajallinen tietojenvaihto tai vähäinen Arachnen kaltaisten tiedonlouhintavälineiden käyttö estävät kaksinkertaisen rahoituksen havaitsemisen, minkä vuoksi käytössä olevat valvontamekanismit eivät välttämättä ole riittäviä lieventämään tätä kasvanutta riskiä asianmukaisesti; toteaa, että komission mahdollisuuksia havaita kaksinkertaisen rahoituksen tapauksia rajoittaa se, ettei elpymis- ja palautumistukivälineen lopullisten tuensaajien täydellistä luetteloa ole suoraan saatavilla; katsoo, että joidenkin jäsenvaltioiden käyttöön ottama varotoimi, jolla vältetään elpymis- ja palautumistukivälineen yhdistäminen muihin EU:n välineisiin, auttaa alentamaan kaksinkertaisen rahoituksen riskiä; kehottaa komissiota lisäämään valvontaansa tältä osin;

52. toteaa, että jäsenvaltiot voivat sisällyttää elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa toimenpiteitä, joilla ei ole arvioituja kustannuksia tai joiden arvioidut kustannukset ovat nolla[2]; huomauttaa myös, että nämä ”kustannuksettomat” välitavoitteet ovat tärkein viitekehys, jolla arvioidaan elpymis- ja palautumistukivälineen varojen asianmukaista käyttöä aiottuihin tarkoituksiin; ymmärtää, että näihin ”kustannuksettomiin” tai ”nollakustanteisiin” välitavoitteisiin liittyvät maksut suoritetaan

---

1 Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 22/2024 ”EU:n talousarviosta maksettu kaksinkertainen rahoitus – Valvontajärjestelmistä puuttuu olennaisia tekijöitä, joilla voitaisiin lieventää elpymis- ja palautumistukivälineen kustannuksiin perustumattoman rahoitusmallin lisääntyneitä riskejä” ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomukset EU:n talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022.

2 Komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”Guidance to Member States: recovery and resilience plans”, 22. tammikuuta 2021 (SWD(2021)0012).

välitavoitteiden saavuttamisen jälkeen – aiheutuneista kustannuksista riippumatta – soveltaen elpymis- ja palautumistukivälineen mukaista lähestymistapaa (”rahoitus, joka ei perustu kustannuksiin”); toteaa kuitenkin, että tällaisten välitavoitteiden vuoksi on mahdotonta todentaa maksettujen elpymis- ja palautumistukivälineen varojen moitteetonta hoitoa, koska varat maksetaan sellaisen välitavoitteen yhteydessä, jota varten niitä ei ole otettu käyttöön; kehottaa komissiota harkitsemaan uudelleen oletustaan, jonka mukaan ”nollakustanteinen” toimenpide ei voi johtaa kaksinkertaiseen rahoitukseen riippumatta siitä, käytetäänkö sen täytäntöönpanoon muita EU:n varoja; kehottaa painokkaasti komissiota tehostamaan ”nollakustanteisten” toimenpiteiden valvontaa ja antamaan jäsenvaltioille ohjeita siitä, miten kyseisten toimenpiteiden rahoitussuunnitteluun olisi puututtava tällaisen riskin ehkäisemiseksi;

53. kehottaa jälleen komissiota säilyttämään riittävät jälkitarkastusmenettelyt ja kiinnittämään erityistä huomiota riskiin siitä, että aiemmin tarkastettujen ja tyydyttävästi toteutetuiksi arvioitujen tavoitteiden saavutukset peruuntuvat sen jälkeen, kun niistä on suoritettu maksu;

54. seuraa helmikuussa 2022 käynnistettyä ja syyskuussa 2023 päätökseen saatua oikeusasiamiehen strategista aloitetta, joka koski elpymis- ja palautumistukivälineen avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta ja jonka tulokset se hyväksyy kaikilta osin; pitää myönteisenä komission ja oikeusasiamiehen jatkuvaa vuoropuhelua, jossa pyritään puuttumaan havaittuihin epätyydyttäviin tilanteisiin, jotka liittyvät erityisesti tulostaulun ja elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyvien asiakirjojen ennakoivaan julkaisemiseen;

Petosten torjunnan tehostaminen digitalisaation ja avoimuuden avulla

55. pitää myönteisenä poliittista yhteisymmärrystä ehdotetusta varainhoitoasetuksen uudelleenlaaditusta tekstistä; katsoo, että varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmän soveltamisalan laajentaminen yhteistyössä toteutettavaan hallinnointiin ja oikeusperustan hyväksyminen Arachnen käyttämiselle EU:n laajuisen tiedonlouhinta- ja riskienpisteytysvälineen mallina vahvistavat EU:n taloudellisten etujen suojaa; muistuttaa aiemmissa mietinnöissä esitetyistä kehotuksista varmistaa, että kaikki jäsenvaltiot käyttävät tiedonlouhintavälineitä, erityisesti Arachnea, jotta varmistetaan oikea-aikaista ja huolellista raportointia koskevat normit;

56. on samaa mieltä siitä, että IMS-järjestelmä, jonka kautta jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle EU:n talousarvioon vaikuttavista sääntöjenvastaisuuksista ja petoksista, voi parantaa yhteentoimivuutta komission muiden sisäisten välineiden, kuten Arachnen ja varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmän, sekä jäsenvaltioiden digitaalisten välineiden kanssa; pyytää, että sille

annetaan varainhoitoasetuksen uudelleenlaadinnan jälkeen tietoja varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmän ja IMS-järjestelmän käyttöliittymän kehityksestä ja IMS-järjestelmän tietojen mahdollisesta käytöstä tiedonlouhinta- ja riskienpisteytysvälineessä (Arachne);

57. kehottaa jälleen lisäämään tietojärjestelmien yhteentoimivuutta ja yhdenmukaistamaan raportointia, seurantaa ja tarkastuksia unionissa; on tietoinen yhteentoimivuuden monialaisesta luonteesta ja pitää hyvänä Yhteentoimiva Eurooppa -säädöksen hyväksymistä[1];

58. korostaa 6. heinäkuuta 2023 julkaistuun Euroopan tilintarkastustuomioistuimen katsaukseen 4/2023 ”EU:n varojen hallinnoinnin digitalisointi” sisältyviä havaintoja; muistuttaa digitalisaation myönteisistä vaikutuksista petosten ja sääntöjenvastaisuuksien torjuntaan ja havaitsemiseen sekä EU:n varojen hallinnointiin, valvontaan ja tarkastuksiin, koska se mahdollistaa helpomman ja nopeamman tietojen saannin sekä ristiintarkastusten suorittamisen etänä ja siten pienentää kustannuksia vähentämällä valvonnan ja paikalla tehtävien tarkastusten tarvetta;

59. toteaa, että reaaliaikaisen ja datavetoisen talouden hyödyntäminen hyödyttää merkittävästi unionin taloudellisten etujen suojaamista ja keventää samalla viranomaisten ja EU:n sisällä yli rajojen toimivien ja kauppaa käyvien yritysten hallinnollista taakkaa; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita parantamaan tietojen jakamisen tehokkuutta luomalla digitaalinen ekosysteemi, joka mahdollistaa standardoitujen, jäsenneltyjen ja koneluettavien tietojen saumattoman, reaaliaikaisen ja turvallisen siirron yritysten ja viranomaisten, erityisesti kansallisten verohallintojen, välillä petosten ja veronkierron mahdollisuuksien rajoittamiseksi;

60. on samaa mieltä siitä, että digitalisaatiolla olisi oltava keskeinen asema kaikissa petostentorjuntastrategioissa ja että se olisi erityisesti sisällytettävä kansallisiin petostentorjuntastrategioihin, jotta mahdollistetaan koordinointi eri osa-alueiden välillä ja voidaan ottaa huomioon uusista teknologioista aiheutuvat uhat;

61. katsoo, että digitalisaatio tarjoaa mahdollisuuden tehdä konkreettisia parannuksia petostentorjuntaverkoston hallintoon ja että helpottamalla viestintää ja saavutettavuutta se auttaa parantamaan raportointia ja siten ymmärtämään paremmin jäljellä olevia esteitä sekä tukee päätöksentekijöiden ja lainsäätäjien oikea-aikaisempaa ja kattavampaa reagointia; suhtautuu myönteisesti siihen, että yli puolet jäsenvaltioista on toteuttanut toimia kartoittaakseen ja

---

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/903, annettu 13. maaliskuuta 2024, toimenpiteistä julkisen sektorin yhteentoimivuuden korkean tason saavuttamiseksi unionissa (Yhteentoimiva Eurooppa -säädös) (EUVL L, 2024/903, 22.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj).

poistaakseen digitalisaatioon liittyviä osaamisvajeita, ja toteaa, että kyse on erityisesti digitalisaatiota koskevien tietojen puutteesta ja niiden saatavuudesta; kannustaa jäsenvaltioita ja petostentorjuntajärjestelmän toimijoita puuttumaan edelleen osaamisvajeisiin toimenpiteillä, joihin kuuluvat muun muassa tietämyksen jakaminen, koulutus sekä taitotiedon ja taitojen laajentaminen digitalisaation alalla;

62. suhtautuu myönteisesti petostentorjuntajärjestelmän monien toimijoiden pyrkimyksiin arvioida ja kehittää edelleen tekoälyn ja koneoppimisen tarjoamia vaihtoehtoja sääntöjenvastaisuuksien tunnistamiseksi ja havaitsemiseksi sekä tehokkuuden lisäämiseksi analysoinnissa ja perinteisissä hallinnollisissa tehtävissä; muistuttaa, että ihmisen tekemällä arvioinnilla on edelleen oltava keskeinen asema kaikissa prosesseissa; toteaa lisäksi, että tekoälyllä voi olla käänteentekevä rooli petostentorjunnassa, sillä se mahdollistaa suurten tietokokonaisuuksien nopean analysoinnin ja tehostaa petosten havaitsemista ja petostyyppien tunnistamista; muistuttaa, että tekoälyn onnistunut käyttö riippuu kaikkien sidosryhmien välisestä tehokkaasta yhteistyöstä ja korkealaatuisen tietojen saatavuudesta, jota tuetaan käyttämällä Arachnea tehokkaasti; kehottaa komissiota pyrkimään kehittämään tekoälyä Euroopassa, jotta voidaan säilyttää datasuvereniteetti ja varmistaa vahva tietosuoja tekoälysäädöksessä[1] ja yleisessä tietosuoja-asetuksessa[2] esitettyjen periaatteiden mukaisesti; kehottaa kaikkia petostentorjunnassa mukana olevia toimijoita tiivistämään yhteistyötään, jotta tekoälyn käyttöä voidaan hyödyntää tehokkaasti ja vastuullisesti petostentorjunnassa;

63. panee merkille kasvavan riskin siitä, että tekoälyn tuottamaa sisältöä käytetään hankintamenettelyjen, rahoitustoimien ja petostutkimusten todisteiden manipulointiin; kehottaa komissiota asettamaan etusijalle tutkimus- ja politiikkatoimet tekoälyn mahdollistaman petollisen toiminnan torjumiseksi, mukaan lukien syväväärennösteknologia ja tekoälyyn perustuvat disinformaatiokampanjat, jotka voisivat vaarantaa rahoitus- ja petostentorjuntamekanismit; kehottaa komissiota ehdottamaan tiukempia säännöksiä ja seuraamuksia tahoille, joiden on havaittu käyttävän tekoälyä rahoituspetosten tekemiseen tai helpottamiseen,

---

1 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1689, annettu 13. kesäkuuta 2024 tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (tekoälysäädös) (EUVL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

2 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27. huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

mukaan lukien tekoälyyn perustuvat rahanpesujärjestelmät, sopimusten väärentäminen ja digitaaliset identiteettivarkaudet hankintamenettelyissä;

64. toteaa, että on tärkeää käyttää tekoälyä jäsenvaltioiden kanssa vaihdettavien tietojen laadun ja kattavuuden parantamiseen; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti OLAFin toimiin, kuten vuotuisissa PIF-kertomuksissa annettuihin suosituksiin, jäsenneltyyn kahdenväliseen vuoropuheluun jäsenvaltioiden kanssa, komission petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman tarkistamiseen ja toimielinten väliseen näkemysten vaihtoon näistä aiheista;

65. kehottaa lisäksi käynnistämään EU:n laajuisen aloitteen tekoälyyn perustuvien petosten havaitsemismekanismien kehittämiseksi OLAFissa, EPPOssa ja Europolissa, jotta tehostetaan EU:n talousarvioon kohdistuvien talousrikosten jäljittämistä ja ehkäisemistä; suosittelee asettamaan EU:n laajuisen työryhmän, joka koostuu OLAFin, EPPOn, Europolin ja kansallisten petostentorjuntayksiköiden edustajista ja joka keskittyisi erityisesti digitaalisten petosten uhkiin, kuten syväväärennösteknologiaan, tekoälyn tuottamiin väärennettyihin asiakirjoihin ja synteettisiin identiteettipetoksiin; korostaa, että tämän työryhmän olisi kehitettävä ja jaettava parhaita käytäntöjä jäsenvaltioiden kanssa;

66. korostaa tarvetta lisätä rajatylittävää yhteistyötä ja tietojen yhteiskäyttömekanismeja jäsenvaltioiden välillä tekoälyä hyödyntävien petosten torjumiseksi erityisesti suuririskisillä aloilla, kuten arvonlisävero, tulli ja rahoitustuen jakaminen; kannustaa perustamaan EU:n yhteisen tiedustelukeskuksen, joka seuraa vilpillistä tekoälytoimintaa reaaliaikaisesti; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään tekoälyn ja data-analytiikan petosten havaitsemisjärjestelmiin ja varmistamaan kansallisten ja EU:n tason tietokantojen yhteentoimivuuden säilyttäen samalla vahvat tietosuojatakeet;

67. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita panemaan täytäntöön tiukkoja läpinäkyvyys- ja tarkastustoimenpiteitä tekoälyyn perustuvissa petosten havaitsemisvälineissä, jotta estetään vääristymät, algoritminen manipulointi ja väärinkäyttö rahoitusvalvontajärjestelmissä; kehottaa kehittämään tekoälyn eettisiä ohjeita petostentorjuntalaitoksia varten vastuuvelvollisuuden varmistamiseksi;

68. kehottaa ottamaan käyttöön pakollisen rikosteknisen tarkastusprosessin kaikille talouspetostapauksissa toimitetuille digitaalisille todisteille, jotta varmistetaan tutkimuksissa käytettyjen asiakirjojen sekä ääni- ja videomateriaalin aitous;

EU:n petostentorjuntajärjestelmän sisäinen taso – keskeiset toimenpiteet EU:n tasolla vuonna 2023

69. korostaa, että EU:n petostentorjuntajärjestelmä on monitasoinen institutionaalinen rakenne, jonka tarkoituksena on havaita, ehkäistä ja torjua petoksia ja muita EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavia väärinkäytöksiä ja joka perustuu monikerroksiseen yhteistyöverkostoon, jonka ensimmäinen taso (OLAF, EPPO, Europol, Eurojust, rahanpesuntorjuntaviranomainen, komissio, tilintarkastustuomioistuin ja Euroopan investointipankki) perustuu EU:n toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen väliseen horisontaaliseen yhteistyöhön, kun taas muut tasot perustuvat vertikaalisiin suhteisiin EU:n ja kansallisten viranomaisten sekä EU:n viranomaisten ja kansainvälisten järjestöjen välillä; huomauttaa, että petostentorjuntajärjestelmää on kehitetty vuosien mittaan useilla erillisillä päätöksillä, joiden tuloksena on syntynyt innovatiivinen toimijaverkosto; korostaa, että toimijoiden viime vuosina toteuttamat koordinoidut toimet ovat tuottaneet arvokasta kokemusta, joka olisi otettava huomioon asiaa koskevien asetusten tulevassa tarkistuksessa; korostaa, että perustamalla EPPO luotiin ensimmäinen eurooppalainen syyttäjäviranomainen, joka mahdollistaa nopeat ja suorat rikosoikeudelliset tutkimukset ja syytetoimet, ja että sen operatiivisen toiminnan ensimmäisinä vuosina saadut kokemukset on sisällytettävä asianmukaisesti lainsäädäntökehykseen, jotta käytettävissä olevia välineitä ja resursseja voidaan hyödyntää mahdollisimman kattavasti; korostaa EU:n eri toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen välisten selkeiden toimeksiantojen merkitystä päällekkäisyyksien riskin minimoimiseksi ja siten petostentorjuntajärjestelmän toiminnan tehokkuuden varmistamiseksi;

70. arvostaa sitä, että vuoden 2023 PIF-kertomukseen on sisällytetty OLAFin ja EPPOn tärkeimmät hallinnolliset ja oikeudelliset tulokset sen jälkeen, kun parlamentti oli lukuisia kertoja kehottanut raportoimaan kattavammin petostentorjuntajärjestelmän toimijoiden toteuttamista toimista; katsoo kuitenkin, että näiden kahden kertomuksen luonteessa, laajuudessa ja tarkkuudessa oleviin eroihin olisi puututtava ja että yhteistyöalat olisi ilmoitettava selkeästi; katsoo, että OLAFin, EPPOn ja vuoden 2023 PIF-kertomuksen luvuissa olevat erot ovat perusteltuja nykyisissä olosuhteissa; korostaa, että jäsenvaltioiden ilmoittavat viranomaiset voivat ilmoittaa rikostutkinnoista vain, jos asianomaiset oikeusviranomaiset antavat niille siihen luvan, mikä merkitsee sitä, että vaikka EPPO ja OLAF ilmoittavat aktiivisia tutkimuksia koskevista tiedoista, ilmoittavat viranomaiset eivät useinkaan voi tallentaa niitä IMS-tietokantaan, koska niiden on suojeltava luottamuksellisuutta ja varmistettava tutkintatoimien asianmukainen suorittaminen; ymmärtää, että nämä tapaukset johtavat tietojen eroihin (nk. delta-riski), jotka voidaan poistaa vasta, kun tutkimukset on saatu päätökseen ja asiaankuuluvat tiedot on sisällytetty komissiolle

annettaviin kertomuksiin tulevaan PIF-kertomukseen sisällyttämistä varten;

71. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio hyväksyi toukokuussa 2023 korruptionvastaisia toimenpiteitä koskevan paketin, johon sisältyy ehdotus direktiiviksi korruption torjunnasta; katsoo, että korruption torjuntaa ja syytetoimia on tehostettava, ja kehottaa komissiota valvomaan tehokkaammin toimenpiteiden täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa;

72. suhtautuu myönteisesti 20. syyskuuta 2023 ensimmäistä kertaa kokoontuneen korruption vastaisen verkoston perustamiseen ja katsoo, että korkean korruptioriskin alojen kartoittaminen voisi edistää tehokkaasti EU:n korruptiontorjuntastrategian jatkokehitystä;

73. korostaa oikeusvaltioperiaatteen merkitystä yhtenä unionin perusarvoista ja painottaa, että oikeusvaltioperiaatetta koskeva ehdollisuusmekanismi on ratkaisevan tärkeä, jotta varmistetaan, että jäsenvaltiot edelleen noudattavat oikeusvaltioperiaatteita; toistaa tuntevansa syvää huolta joidenkin jäsenvaltioiden oikeusvaltiotilanteesta, joka on itsessään erittäin huolestuttava ja voi aiheuttaa unionin talousarviolle vakavia menetyksiä; kehottaa komissiota varmistamaan kaikkien mekanismin osien kurinalaisen ja nopean täytäntöönpanon, kun jäsenvaltiot rikkovat oikeusvaltioperiaatteita ja tämä vaikuttaa tai uhkaa vaikuttaa EU:n taloudellisiin etuihin; korostaa lisäksi eri välineiden välisen johdonmukaisuuden tarvetta arvioitaessa jäsenvaltioiden oikeusvaltiotilannetta;

74. panee merkille, että helmikuussa 2024 hyväksytyssä neljännessä komission oikeusvaltiokertomuksessa 2023 esitetään jatkotoimia edellisen vuoden oikeusvaltiokertomuksen suositusten johdosta; toteaa, että korruptiota torjuakseen useat jäsenvaltiot ovat päivittäneet tai käynnistäneet kansallisten strategioidensa ja/tai toimintasuunnitelmiensa tarkistamisen, kun taas toiset jäsenvaltiot ovat uudistaneet rikoslainsäädäntöä tehostaakseen korruption torjuntaa; toteaa, että monissa jäsenvaltioissa suurin este korruption torjunnassa ovat syyttäjäviranomaisten rajalliset resurssit; kehottaa komissiota edelleen edistämään ja tukemaan jäsenvaltioiden pyrkimyksiä uudistaa ja parantaa rikosoikeudellisten menettelyjen tehokkuutta ja vastata muihin kertomuksessa yksilöityihin haasteisiin; muistuttaa komissiota sen käytössä olevista oikeusvaltioperiaatteen turvaamiseen tarkoitetuista tehokkaista välineistä, kuten rikkomusmenettelyistä, rahoituksen ehdollisuudesta ja SEU 7 artiklan mukaisista menettelyistä, ja odottaa, että se hyödyntää niitä kaikkia täysimittaisesti; korostaa tässä yhteydessä, että uudessa varainhoitoasetuksessa otetaan käyttöön SEU 2 artiklan arvoihin sidottu ehdollisuus, ja kehottaa komissiota aloittamaan sen soveltamisen erityisesti tapauksissa, joissa jäsenvaltiota vastaan on jo käynnistetty rikkomusmenettelyjä SEU 2 artiklan arvojen

loukkaamisen vuoksi, koska näin todetaan selvästi meneillään oleva rikkomus, joka voisi vaikuttaa myös unionin talousarvion varojen moitteettomaan hoitoon;

75. panee merkille komission päätöksen olla kumoamatta toimenpiteistä unionin talousarvion suojaamiseksi oikeusvaltion periaatteiden rikkomiselta Unkarissa 15. joulukuuta 2022 annetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2022/2506[1] 2 artiklan 2 kohdan nojalla määrättyä toimenpidettä; kehottaa komissiota ja neuvostoa kumoamaan hyväksytyt toimenpiteet vain, jos saadaan näyttöä siitä, että Unkarin hallituksen hyväksymät korjaavat toimenpiteet ovat osoittautuneet tehokkaiksi käytännössä ja erityisesti siitä, että jo hyväksyttyjen toimenpiteiden osalta ei ole havaittu taantumista; tuomitsee uhkailun, myös vakoilun, jota EU:n toimielinten henkilöstö, kuten OLAFin henkilöstö, on joutunut kokemaan tutkintakäynneillään Unkarissa; painottaa, että tällaiset toimet heikentävät vakavasti oikeusvaltioperiaatetta ja EU:n toimielinten eheyttä; kehottaa ottamaan pikaisesti käyttöön tehokkaita suojelutoimenpiteitä, joilla varmistetaan EU:n toimielinten henkilöstön turvallisuus virkamatkoilla; kehottaa Unkarin viranomaisia toteuttamaan välittömiä ja konkreettisia toimia oikeuslaitoksen riippumattomuuden turvaamiseksi ja tiedotusvälineiden vapauden ylläpitämiseksi sekä panemaan kaikilta osin täytäntöön komission oikeusvaltiokertomuksen suositukset vallankäyttäjien keskinäisen demokraattisen valvonnan palauttamiseksi; kehottaa neuvostoa jatkamaan SEU 7 artiklan mukaista menettelyä Unkarin hallitusta vastaan;

76. korostaa, että oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen, korruption torjunta mukaan lukien, on sisämarkkinoilla keskeinen tekijä, joka edistää investointeja, kasvua, työpaikkoja ja innovointia ja suojelee pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä) ja rajojen yli toimivia talouden toimijoita; korostaa, että komissio on vastuussa siitä, että rahoituksen maksamisen edellytyksenä oleva, eri jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisällytettyjen oikeusvaltiota koskevien välitavoitteiden saavuttaminen tarkistetaan huolellisesti; muistuttaa, että demokratiasta, oikeusasioista ja oikeusvaltioperiaatteesta vastaavalla komission jäsenellä, joka toimii tiiviissä yhteistyössä äskettäin nimitetyn talousarviosta, petostentorjunnasta ja julkisesta hallinnosta vastaavan komission jäsenen kanssa, on ensisijainen vastuu yleisen ehdollisuusjärjestelmän täysimääräisestä soveltamisesta; pyytää, ettei komissio käytä jäsenvaltioiden kanssa käytävää ”vuoropuhelua” tai EU Pilot -menettelyä ennalta määrittelemättömänä keinona, jolla voidaan välttää aloittamasta varsinaisia rikkomusmenettelyjä; kehottaa lisäksi komissiota asettamaan horisontaalisesti etusijalle ne rikkomukset, jotka vaikuttavat EU:n taloudellisiin etuihin, erityisesti

---

[1] EUVL L 325, 20.12.2022, s. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2506/oj.

PIF-direktiivin ja EPPO-asetuksen[1] osalta; suhtautuu myönteisesti komission poliittisissa suuntaviivoissa esitettyyn julkilausumaan, jonka mukaan oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen on välttämätöntä EU:n varojen kannalta, ja talousarviosta, petostentorjunnasta ja julkisesta hallinnosta vastaavan komission jäsenen sitoumukseen ottaa käyttöön vahvat oikeusvaltiotakeet seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä;

77. katsoo, että yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen nykyään sisältyvää SEU 2 artiklan yhteisten arvojen suojelua on vahvistettava entisestään; kehottaa komissiota tutkimaan, miten voitaisiin kehittää horisontaalisia mahdollistavia edellytyksiä vastaava mekanismi yleisenä piirteenä kaikilla EU:n talousarvion aloilla, jotta yhdistetään laajempi toimintapolitiikkojen kirjo ja kaikki SEU 2 artiklassa vahvistetut arvot; kehottaa komissiota tutkimaan keinoja yhdistää rahoitus oikeusvaltiota koskeviin ehtoihin ja tarvittavien uudistusten saattamiseen valmiiksi, jotta varmistetaan kattava lähestymistapa, jota sovelletaan horisontaalisesti kaikkiin EU:n varoihin; kehottaa komissiota noudattamaan kattavaa lähestymistapaa ja esittämään ehdotuksia oikeusvaltioperiaatteeseen liittyvän unionin välineistön vahvistamiseksi edelleen ensisijaisena tavoitteena, mukaan lukien oikeusvaltiota koskevien ehtojen vahvistaminen jo nykyisellä ohjelmakaudella käyttöönotetuille varoille;

78. katsoo, että korruptio liittyy erottamattomasti rahanpesuun ja että rahanpesu on yksi tärkeimmistä järjestäytyneiden rikollisten laittoman toiminnan mahdollistajista, koska se antaa heille mahdollisuuden siirtää rikoksestaan saamansa hyöty lailliseen talouteen; toteaa, että toisistaan eroavat kansalliset oikeusjärjestelmät ja unionin rahanpesuntorjuntakehyksen hajanainen soveltaminen ovat vaikeuttaneet rahanpesun ehkäisemistä, havaitsemista ja torjuntaa; suhtautuu tältä osin myönteisesti kunnianhimoisen rahanpesun torjuntaa ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan lainsäädäntöpaketin hyväksymiseen, koska sillä yhtenäistetään kansallisia sääntöjä ja tehostetaan siten rahanpesun kollektiivista torjuntaa kaikkialla unionissa; pitää myönteisenä uuden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaviranomaisen (AMLA) perustamista; katsoo, että uudella virastolla on koordinointi- ja valvontavelvollisuuksiensa kautta keskeinen rooli uudessa rahanpesun torjuntakehyksessä; muistuttaa, että rahanpesu ja terrorismin rahoitus liittyvät erottamattomasti toisiinsa, ja kehottaa vahvistamaan EPPOn, OLAFin ja tilintarkastustuomioistuimen roolia näiden ilmiöiden torjunnassa;

79. on samaa mieltä siitä, että EU:n taloudellisten etujen suojaa on vahvistettu uudelleenlaatimalla varainhoitoasetus; huomauttaa, että

---

[1] Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12. lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmän soveltamisalaa on laajennettu siten, että se kattaa yhteistyöhön perustuvan ja suoran hallinnoinnin ja tarjoaa uusia poissulkemisperusteita; pitää myönteisenä oikeusperustan käyttöönottoa riskienpisteytys- ja tiedonlouhintavälineelle, jota kaikkien jäsenvaltioiden on tarkoitus käyttää kaikissa hallinnointitavoissa; pitää valitettavana, että molemmat toimenpiteet tulevat voimaan vasta vuonna 2028 ja vasta seuraavasta monivuotisesta rahoituskehyksestä alkaen, ja toteaa, että tämän seurauksena kuluu vielä useita vuosia ennen kuin EU:n varojen lopulliset tuensaajat ovat täysin avoimesti tiedossa ja menetetään ratkaiseva mahdollisuus käyttää näitä tietoja korruption ja petosten vastaisten suojatoimien vahvistamiseen;

80. arvostaa sitä, että komission vuoden 2019 petostentorjuntastrategialle on hyväksytty päivitetty toimintasuunnitelma[1]; panee merkille, että siihen sisältyy 44 toimea, jotka jakautuvat seitsemään aihealueeseen ja kattavat erityisesti digitalisaation, yhteistyön, elpymis- ja palautumistukivälineen, tullipetokset ja tietoisuuden lisäämisen eettisistä ja petostentorjuntakulttuuriin liittyvistä asioista;

81. huomauttaa, että unionin petostentorjuntaohjelma (UAFP) on ainoa meno-ohjelma, joka on tarkoitettu erityisesti EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten torjuntaan, ja että siitä annetaan petostentorjunnan tehostamiseksi asianmukaista tukea kaikkien jäsenvaltioiden viranomaisille, jotka muodostavat petostentorjuntajärjestelmän ulkoisen tason; toteaa, että UAFP on riittävän joustava, jotta se voi mukautua jatkuvasti muuttuvaan petostentorjuntaympäristöön, ja se on yhdenmukainen nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen seitsenvuotiskauden (2021–2027) kanssa; panee merkille, että tähän mennessä 55 prosenttia kaikesta UAFP:n täytäntöönpanosta on edistänyt digitaalista siirtymää;

82. kehottaa komissiota hyödyntämään UAFP:n menestystä ja kannustaa talousarviosta ja petostentorjunnasta vastaavaa komission jäsentä pitämään UAFP:tä mallina, jota kannattaa laajentaa seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä, sillä hänen toimeksiantokirjeensä mukaan hänen kuuluu varmistaa tuki jäsenvaltioiden pyrkimyksille suojata unionin taloudellisia etuja;

83. panee tyytyväisenä merkille, että vuonna 2023 saatiin ensimmäinen UAFP-assosiaatiopyyntö EU:n ulkopuoliselta maalta eli Ukrainalta, jonka kanssa on neuvoteltu assosiaatiosopimus, joka kattaa maan osallistumisen ohjelmaan ja joka hyväksyttiin maaliskuussa 2024;

---

[1] Komission 11. heinäkuuta 2023 annettu tiedonanto ”Komission petostentorjuntastrategiaan liittyvä toimintasuunnitelma – vuoden 2023 tarkistus” (COM(2023)0405) ja siihen liittyvä 11. heinäkuuta 2023 annettu komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”Toimintasuunnitelma – vuoden 2023 tarkistus” (SWD(2023)0245).

84. ilmaisee huolensa siitä, että komission uusimmassa Herkules III -ohjelmaa koskevassa väliarvioinnissa ilmeni näkökohtia, jotka ovat saattaneet haitata ohjelman tehokkuutta ja jotka koskevat erityisesti sitä, että tiettyjen jäsenvaltioiden hallinnoilla ei ollut riittävästi resursseja, jotta ne olisivat pystyneet täyttämään ohjelman hallinnolliset vaatimukset;

85. panee merkille EPPOn toistuvat kehotukset vahvistaa petostentorjuntajärjestelmän asiaankuuluvien osien havaitsemisvalmiuksia ja muistuttaa, että komission petostentorjuntastrategian mukaisesti on painotettava tietojen analysointia petosten havaitsemisvälineenä; korostaa tässä yhteydessä määritelmien yhdenmukaistamisen suurta merkitystä, jotta saadaan vertailukelpoisia tietoja kaikkialta EU:ssa; kannustaa komissiota lisäämään IMS-järjestelmän käyttöä välineenä, jolla tuetaan tarkastajien riskianalyysiä tarkastustoimia valmisteltaessa; kehottaa OLAFia lisäämään koulutustarjontaansa komission henkilöstölle, mukaan lukien tarkastajat ja rahoitusprosessiin liittyvät toimijat;

86. on tietoinen siitä, että EPPOn hajautettu rakenne edellyttää vuorovaikutusta kansallisen lainsäädännön ja EU:n lainsäädännön välillä sekä kansallisten viranomaisten ja EPPOn välillä; ymmärtää, että EPPOn toiminta perustuu suoraan sovellettaviin EU:n asetuksiin mutta edellyttää myös asianmukaisten täytäntöönpanotoimenpiteiden hyväksymistä kansallisella lainsäädännöllä, jolla PIF-direktiivi ja muut asiaankuuluvat unionin säädökset saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä; kehottaa komissiota varmistamaan, että kansallinen lainsäädäntö on täysin yhdenmukainen EPPO-asetuksen ja PIF-direktiivin kanssa, käynnistämään rikkomusmenettelyjä ja ehdottamaan näiden säädösten tarkistamista, jotta EPPO pystyy hoitamaan tehtävänsä tehokkaammin;

87. panee merkille syyskuussa 2023 esitetyn vaatimustenmukaisuuden arvioinnin[1] tulokset toimenpiteistä, joita jäsenvaltiot ovat toteuttaneet järjestelmiensä mukauttamiseksi EPPO-asetukseen; pitää valitettavana, että monet tilanteet eivät edelleenkään ole optimaalisia, ja katsoo, että ne on korjattava, koska ne heikentävät unionin taloudellisten etujen suojaamisen tehokkuutta rikostutkinnan avulla; viittaa erityisesti kansallisten syyttäjäviranomaisten ja EPPOn väliseen toimivallan jakoon; korostaa myös, että EPPO-asetuksessa säädetään, että mahdollisista EPPOn tapauksista on ilmoitettava suoraan ja ilman aiheetonta viivytystä; kehottaa komissiota tarkistamaan ja valvomaan, että jäsenvaltiot noudattavat

---

[1] JUST/2022/PR/JCOO/CRIM/0004 – Puitesopimus JUST/2020/PR/03/0001 oikeudellisista analyysipalveluista, mukaan lukien kansallisten täytäntöönpanotoimenpiteiden noudattamisen arviointi oikeus- ja kuluttaja-asioiden toimintalohkoilla.

täysimääräisesti EPPO-asetusta ja ilmoittavat suoraan ja viipymättä petosepäilyistä EPPOlle tämän toimivaltaan kuuluvilla aloilla;

88. on huolissaan siitä, että monissa jäsenvaltioissa kansallinen viranomainen, joka on nimetty ratkaisemaan EPPOn ja kansallisten viranomaisten väliset erimielisyydet, jotka koskevat toimivaltaa nostaa syyte asiassa, ei ole tuomioistuin; kehottaa komissiota tarkistamaan ja valvomaan, noudattavatko jäsenvaltiot täysin EPPO-asetuksen 25 artiklan 6 kohtaa ja 42 artiklan 2 kohdan c alakohtaa, joissa edellytetään mahdollisuutta hakea muutosta Euroopan unionin tuomioistuimelta kansallisen viranomaisen päätökseen toimivallan jakamisesta;

89. korostaa, että EPPOn toimien itsenäisyyttä ja riippumattomuutta saattavat rajoittaa yhtäältä kansallisten viranomaisten nykyinen määräysvalta valtuutettujen Euroopan syyttäjien ”tarvittavien” resurssien ja välineiden suhteen sekä toisaalta tarve soveltaa kansallisten viranomaisten säännöksiä ”riittävistä järjestelyistä" sosiaaliturva-, eläke- ja vakuutusturva-asioissa; kehottaa komissiota ehdottamaan asianmukaisia ratkaisuja EPPO-asetuksen tulevassa tarkistuksessa;

90. huomauttaa, että PIF-direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä vaihtelee jäsenvaltioittain, mikä joissakin tapauksissa vaikuttaa EPPOn toimivallan käyttöön yli rajojen; kehottaa komissiota varmistamaan PIF-direktiivin asianmukaisen täytäntöönpanon ja ehdottamaan sen tarkistamista saatujen kokemusten perusteella;

91. korostaa, että EPPO-asetuksen 25 artiklan 3 kohta, jossa käsitellään tarkemmin EPPOn toimivallan käyttöä tapauksissa, joissa on kyse PIF-rikoksiin erottamattomasti liittyvistä muista kuin PIF-rikoksista, herättää oikeudellisia ja käytännön kysymyksiä ja edellyttää edelleen virtaviivaistamista, jotta EPPOn oikeudellista kehystä voidaan hyödyntää tehokkaasti; kehottaa komissiota ehdottamaan asianmukaisia ratkaisuja EPPO-asetuksen tulevassa tarkistuksessa, jotta vahvistetaan EPPOn valmiuksia tutkia rajatylittävää järjestäytynyttä rikollisuutta;

92. toteaa jälleen[1], että EPPOlla on tärkeä rooli oikeusvaltioperiaatteen turvaamisessa ja korruption torjunnassa unionissa, ja kannustaa komissiota seuraamaan tiiviisti jäsenvaltioiden ja EPPOn välisen yhteistyön tasoa oikeusvaltiokertomuksissa; suhtautuu myönteisesti Puolan ja Ruotsin liittymiseen EPPOon; panee tyytyväisenä merkille Irlannin hiljattain antaman ilmoituksen aikomuksestaan osallistua; kehottaa Unkarin hallitusta – Unkarin ollessa ainoa jäljellä oleva jäsenvaltio, joka ei ole vielä liittynyt EPPOon siitä huolimatta, että mitään oikeudellisia tai perustuslaillisia esteitä ei ole – liittymään

---

1 Euroopan parlamentin päätöslauselma, 28. helmikuuta 2024, ”Mietintö komission vuoden 2023 oikeusvaltiota koskevasta vuosikertomuksesta”.

siihen viipymättä; muistuttaa, että laaja julkinen tuki Unkarin liittymiselle on osoitettu kerätyillä 680 000 allekirjoituksella, joilla puolletaan EPPOon liittymistä, ja toteaa, että tämä on korostanut vahvaa yhteiskunnallista vaatimusta tehostetuista oikeudellisista suojatoimista unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavia petoksia ja korruptiota vastaan;

93. kehottaa jälleen käynnistämään keskustelun EPPOn toimivallan mahdollisesta selventämisestä sen toimeksiannon puitteissa, sellaisena kuin se on määriteltynä perussopimuksessa, unionin taloudellisten etujen suojaamisen osalta;

94. panee merkille, että vuonna 2023 asiaankuuluvien toimijoiden välinen yhteistyö lisääntyi ja EPPO ja Eurojust tekivät yhteistyötä 26 tapauksessa, jotka olivat vireillä vuoden 2023 lopussa; panee merkille, että EPPO ja Europol tekivät myös vuonna 2023 tehokasta yhteistyötä erilaisissa operatiivisissa asioissa ja että tämä yhteistyö lähes kaksinkertaistui vuonna 2023 ja että Europol antoi tukea 47 tapauksessa EPPOn pyynnöstä; kehottaa komissiota pyytämään EPPOa ja Eurojustia määrittelemään tehokkuuskriteerit, joiden perusteella ne harjoittavat toimintaansa;

95. suhtautuu myönteisesti OLAFin ja EPPOn pyrkimyksiin vahvistaa yhteistyötään; ymmärtää, että näiden kahden viraston välillä vaihdetaan tietoja, jotta vältytään samoja asioita koskevilta rinnakkaisilta tutkimuksilta, ja että vuonna 2023 OLAF käynnisti 22 täydentävää tutkimusta ja EPPO pyysi tukea neljään tutkintaan; on tietoinen siitä, että täydentävien tutkimusten (OLAF-asetuksen entisen 12 artiklan f alakohta) ja EPPOn toimintaa tukevien tutkimusten (OLAF-asetuksen entisen 12 artiklan e alakohta) käytöstä syntyvät synergiat eivät ole optimaalisia; kehottaa komissiota puuttumaan asiantilan oikeudellisiin ja toiminnallisiin syihin sääntelyn tarkistamisen yhteydessä;

96. on huolissaan siitä, ettei saatavilla ole analyysejä ja tarkkoja tietoja unionin talousarvion hyväksi toteutetuista takaisinperintätoimista, jotka pitäisi suorittaa sekä OLAFin tutkimusten että EPPOn tutkintatoimien perusteella; on tietoinen siitä, että petostentorjuntajärjestelmän vaikutukset kansalaisten turvallisuuteen ja oikeusvaltioperiaatteen täytäntöönpanoon unionissa eivät rajoitu pelkkään varojen takaisinperintätoimien kvantifiointiin; korostaa kuitenkin, että petostentorjuntajärjestelmän luomiseksi toteutettujen toimien tulosten olisi suuntauduttava mitattavuuteen ja oltava konkreettisia ainakin talousarvionäkökohtien osalta; korostaa, että unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi toteutettujen toimien vaikutusta olisi arvioitava ja se olisi otettava huomioon resurssien jakamisessa ja toimeksiantojen määrittelyssä;

97. on siinä käsityksessä, että komissio ei ole vielä toimittanut tietoja määristä, jotka on peritty takaisin unionin talousarvioon komissiolle

EPPO-asetuksen 103 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettujen EPPOn toimien johdosta, ja että tämä asia sisältyy talousarviosta, petostentorjunnasta ja julkisesta hallinnosta vastaavan komission jäsenen toimeksiantokirjeeseen; toteaa, että varojen jäädyttäminen on olennaisen tärkeää EU:n talousarvioon vaikuttavien rikosten torjumiseksi ja että jäädyttämisen muuttaminen varsinaisiksi menetetyksi tuomitsemista koskeviksi toimenpiteiksi ja takaisinperintätoimiksi kestää jonkin aikaa; korostaa, että menetetyksi tuomitun määrän ei odoteta palautuvan oletusarvoisesti takaisin unionin talousarvioon; panee merkille, että valtuutettujen Euroopan syyttäjien jäsenvaltioissa toteuttamista takavarikointitoimenpiteistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevista toimenpiteistä mahdollisesti saatavat tulot olisi palautettava EU:n talousarvioon EPPO-asetuksen 38 artiklan mukaisesti ja ne voitaisiin kirjata EU:n talousarvioon tuloina, joita ei ole sidottu tiettyyn käyttötarkoitukseen; kehottaa komissiota toteuttamaan tarvittavat järjestelyt asianomaisten kansallisten viranomaisten kanssa, jotta nämä määrät voidaan merkitä EU:n talousarvioon;

98. huomauttaa, että OLAFin taloudellisten suositusten mukaisia tosiasiallisia takaisinperintätoimia koskevia tietoja ei julkaista OLAFin vuosikertomuksessa eikä missään muussa komission virallisessa kertomuksessa; pitää valitettavana, että saataville asetetaan vain yhdistettyjä tietoja ja että niissä viitataan OLAFin vuosina 2012–2023 antamiin 2 299 taloudelliseen suositukseen, jotka kattavat noin 9 miljardin euron kokonaismäärän; huomauttaa käytettävissä olevien lukujen analyysin osoittavan, että parantamisen varaa on runsaasti; panee merkille, että OLAFin takaisinperittäviksi suosittamien määrien, komission yksiköiden takaisinperittäväksi vahvistaman määrän ja lopulta tosiasiallisesti takaisin perityn määrän välillä on suuri ero; on huolissaan perusteettomien menojen alhaisesta takaisinperintäasteesta (yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa ja välillisessä hallinnoinnissa toteutettavissa toimissa 34 ja 11 prosenttia ja suoran hallinnoinnin piiriin kuuluvassa takaisinperinnässä vain 22 prosenttia); kehottaa komissiota toimittamaan riittävän yksityiskohtaisia tietoja takaisinperinnästä ja arvioimaan takaisinperintävajeen syitä; painottaa, että OLAFin ja komission on sovittava yhteisistä arviointikriteereistä ja sovellettava niitä yhtenäisesti, ja toteaa, että niillä varmistetaan suurempi lähentyminen ja selkeys ja parannetaan siten rahoituksen takaisinperintää koskevan arvioinnin tehokkuutta ja vaikuttavuutta; painottaa, että OLAFin suositukseen ja EPPOn tutkintatoimiin perustuva takaisinperintä on petostentorjuntajärjestelmän tehokkuuden tärkeä mittari, ja kehottaa lisäämään läpinäkyvyyttä tältä osin;

EU:n petostentorjuntajärjestelmän ulkoinen taso – keskeiset kansallisen tason toimenpiteet vuonna 2023

99. on siinä käsityksessä, että vuoden 2022 PIF-kertomuksessa annettujen komission suositusten täytäntöönpanon yleistä tasoa

jäsenvaltioissa pidetään tyydyttävänä; korostaa kuitenkin, että jäsenvaltioiden välillä on edelleen merkittäviä eroja; on huolissaan erityisesti tapauksista, joissa jotkut jäsenvaltiot eivät ole asianmukaisesti ilmoittaneet sääntöjenvastaisuuksista IMS-järjestelmän kautta; muistuttaa, että nykyisten asetusten mukaan ilmoittaminen on pakollista, ja kannustaa OLAFia vahvistamaan valvonta- ja seurantatoimiaan ilmoittamisen yhdenmukaistamiseksi kaikkialla unionissa;

100. kehottaa komissiota seuraamaan liittymistä valmistelevaa tukea saavien maiden IMS-järjestelmän kautta tekemän ilmoittamisen kattavuutta ja suhtautuu myönteisesti naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosaston aloitteisiin panna täytäntöön ehdokasmaiden velvoitteet ilmoittaa säännöllisesti sääntöjenvastaisuuksista IMS-järjestelmässä;

101. kannustaa jäsenvaltioita ilmoittamaan IMS-järjestelmässä elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyvistä sääntöjenvastaisuuksista tilintarkastustuomioistuimen suositusten mukaisesti; kehottaa komissiota helpottamaan tällaista IMS-järjestelmän käyttöä jäsenvaltioissa tarjoamalla tukea koulutuksen, seminaarien ja parhaiden käytäntöjen vaihdon muodossa;

102. pitää myönteisenä Ruotsin ja Puolan vuonna 2024 tekemää päätöstä EPPOn toimintaan osallistumisesta samoin kuin Irlannin uuden hallituksen tavoitetta liittyä EPPOon; vaatii, että jäsenvaltioiden, jotka eivät vielä osallistu toimintaan, on tehtävä niin viipymättä, ja kehottaa komissiota kannustamaan osallistumista EPPOn toimintaan myönteisillä toimenpiteillä;

103. toteaa jälleen, että jäsenvaltioiden tehoton tai myöhäinen yhteistyö tai kieltäytyminen yhteistyöstä EPPOn ja OLAFin kanssa on peruste ehdollisuusasetuksen mukaisille toimille; kehottaa komissiota ottamaan asianmukaisesti huomioon kaikki EPPOlta ja OLAFilta saadut tiedot tilanteista, joissa jäsenvaltiot eivät noudata velvoitteitaan;

104. katsoo, että kansalliset petostentorjuntastrategiat ovat tehokkain koordinointiväline eri kansallisten, alueellisten ja alakohtaisten viranomaisten ja niiden lukuisten paikallisten yksiköiden välillä, jotka vastaavat petostentorjuntasykliin kuuluvista tehtävistä; panee merkille, että 21 jäsenvaltiota 27:stä ilmoitti vuonna 2023, että niillä oli petostentorjuntastrategia; panee merkille, että 21 jäsenvaltiosta vain kymmenellä oli kattava kansallinen petostentorjuntastrategia[1] ja 11 jäsenvaltiolla oli vain alakohtaisia eikä lainkaan kansallista petostentorjuntastrategiaa; toteaa, että jäsenvaltioiden nykyisissä petostentorjuntastrategioissaan soveltama toimintamalli vaihtelee laajasti; pitää valitettavana, että kuudella jäsenvaltiolla ei ole

---

1 Näistä kymmenestä kansallisesta petostentorjuntastrategiasta yksi ei kata kaikkia petostentorjuntasyklin vaiheita, yksi ei sisällä monivuotista näkökulmaa ja kaksi on päivittämisen tarpeessa.

minkäänlaista petostentorjuntastrategiaa; pitää hyvin valitettavana tätä erittäin epätyydyttävää tilannetta, joka vaarantaa EU:n menojen eheyden ja heikentää kansalaisten luottamusta EU:n toimielimiin;

105. katsoo, että jäsenvaltiot hyötyisivät petostentorjuntakehystensä säännöllisestä arvioinnista; kehottaa komissiota kannustamaan jäsenvaltioita tekemään petostentorjuntakehyksistä riippumattomia arviointeja tai vertaisarviointeja johdonmukaisuuden parantamiseksi ja korkeiden standardien noudattamiseksi;

106. kannustaa komissiota ehdottamaan täytäntöönpanokelpoisia aloitteita, joilla selkeytetään jäsenvaltioiden kansallisten petostentorjuntastrategioiden hyväksymisen ja niiden saaman taloudellisen tuen välistä suhdetta, ja harkitsemaan yhteyden luomista näiden kahden välille;

107. kehottaa komissiota käynnistämään jäsenvaltioihin perustettujen petostentorjunnan koordinointivirastojen (AFCOS) tilanteen seurannan valmistauduttaessa OLAF-asetuksen tarkistamiseen; kannustaa komissiota suunnittelemaan niiden rakenteen, aseman, vastuualueiden ja toimivaltuuksien päivittämistä ja muokkaamista; pitää valitettavana, että useimmissa AFCOS-virastoissa henkilöstön määrä ei ole optimaalinen; korostaa tarvetta varmistaa henkilöstön riittävä asiantuntemuksen taso kansallisissa petostentorjunnan koordinointirakenteissa; kehottaa komissiota kannustamaan ja tukemaan jäsenvaltioita niiden käsitellessä näitä kysymyksiä ensisijaisesti, myös eurooppalaisen ohjausjakson syklin yhteydessä;

108. korostaa viranomaisten roolia nollatoleranssikulttuurin edistämisessä petosten suhteen ja korostaa erityisesti petosten ehkäisemisen merkitystä sen varmistamiseksi, että petoksia, korruptiota, eturistiriitoja ja muuta varojen väärinkäyttöä ei esiinny; muistuttaa, että 5. heinäkuuta 2017 hyväksytyn PIF-direktiivin asianmukainen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan suojata unionin talousarviota, panna täytäntöön kaikki EU:n toimintapolitiikat, joihin EU:n varoja käytetään, myös elpymis- ja palautumistukivälineen käyttöönoton yhteydessä, sekä määrittää tutkinta- ja syytetoimien laajuus EPPOssa, jonka toimivalta on vahvistettu viittaamalla PIF-direktiiviin, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön kansallisella lainsäädännöllä; odottaa, että kaikkien jäsenvaltioiden kansalliset viranomaiset, myös hallitukset, tuomitsevat yksiselitteisesti petokset, korruption, eturistiriidat ja kaiken muun julkisten varojen väärinkäytön ja soveltavat ennakoivaa lähestymistapaa unionin taloudellisten etujen suojaamisessa panemalla täytäntöön tehokkaita toimenpiteitä muun muassa riskinarvioinnin, viestinnän ja tietojenvaihdon sekä henkilöstön koulutuksen aloilla; kehottaa komissiota puuttumaan asiaan oikea-aikaisesti rikkomusmenettelyjen avulla, jotta varmistetaan PIF-direktiivin johdonmukainen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden tosiasiallinen vastuu ja seuraamukset;

109. muistuttaa, että väärinkäytösten paljastajilla on keskeinen rooli petosten havaitsemisen, tutkinnan ja syytteeseenpanon edistämisessä; panee merkille, että vuoden 2023 loppuun mennessä 24 jäsenvaltiota oli antanut kansallista lainsäädäntöä, jolla väärinkäytösten paljastajia koskeva direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja ilmoittanut saattaneensa direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään; pitää kuitenkin valitettavana, että maaliskuussa 2023 komissio joutui hyväksyttyjen kansallisten toimenpiteiden analysoinnin jälkeen nostamaan unionin tuomioistuimessa kanteen kuutta jäsenvaltiota vastaan, koska ne eivät olleet saattaneet direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöään eivätkä ilmoittaneet täytäntöönpanotoimenpiteistä, ja pyytämään tuomioistuinta määräämään taloudellisia seuraamuksia; on huolissaan siitä, että kuutta muutakin jäsenvaltiota vastaan on aloitettu rikkomusmenettely[1]; kehottaa komissiota tehostamaan kansallisten täytäntöönpanotoimien seurantaa ja esittämään asiasta parlamentille kertomuksen; painottaa, että parlamentin on myös itse kiireellisesti varmistettava, että direktiivi saatetaan asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä, kuten Euroopan unionin tuomioistuimen 11. syyskuuta 2024 antamassa tuomiossa lausutaan, ja toteaa, että sen mukaan parlamentin nykyiset puitteet eivät tarjoa tasapainoista ja tehokasta suojaa kostotoimilta; kehottaa parlamenttia hyväksymään välittömästi direktiivin mukaisia vaikuttavia sääntöjä väärinkäytösten paljastajien suojelemiseksi toimielimessä;

110. panee merkille, että Euroopan investointipankin tutkintaosasto (EIP IG/IN) oli vuoden 2023 loppuun mennessä saattanut EPPOn käsiteltäväksi kymmenen asiaa ja OLAFin käsiteltäväksi 17 asiaa; on tietoinen siitä, että yhteisöt, joiden EIP:n tutkintaosasto on todennut harjoittaneen kiellettyjä käytäntöjä, voidaan sulkea tietyksi ajaksi pois hankintasopimuksista tai muista sopimussuhteista EIP:n kanssa, eli ne voidaan todeta tukikelvottomiksi; panee merkille, että vuonna 2023 nämä poissulkemismenettelyt johtivat viiden talouden toimijan poissulkemiseen vähintään kolmen vuoden ajaksi ja viisi muuta yritystä teki sovintosopimuksen, jossa niiden tukikelpoisuudelle asetettiin ehtoja;

EU:n taloudellisten etujen suojaamisen ulkoinen ulottuvuus

111. pitää myönteisenä komission vastausta parlamentin kehotukseen lisätä naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä – Globaali Eurooppa EU:n ulkopuolisille maille annettavaan apuun myönnettyjen varojen seurantaa ja valvontaa sekä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan kanssa

---

[1] Komission 3. heinäkuuta 2024 annettu kertomus unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta 23 päivänä lokakuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1937 täytäntöönpanosta ja soveltamisesta (COM(2024)0269).

asiasta annettua yhteistä tiedonantoa[1]; arvostaa komission jatkuvia toimia sen varmistamiseksi, että korruption vastaiset toimenpiteet sisällytetään kaikkiin EU:n ulkoisen toiminnan välineisiin; toistaa suosituksensa keskeyttää budjettituki ja vapauttaa varat, jotka on myönnetty EU:n ulkopuolisille maille, myös ehdokasmaille, joissa viranomaiset eivät selvästikään toteuta todellisia toimia laajalle levinneen korruption torjumiseksi, vaarantamatta siviiliväestölle annettavaa tukea; painottaa, että EU:n arvojen kunnioittaminen ja niihin sitoutuminen on olennainen edellytys kaikille kumppaneille, jotka haluavat liittyä unioniin; toteaa jälleen, että EU:hun liittyminen on ansioihin perustuva prosessi, jossa jokaista hakijaa arvioidaan omien ansioidensa ja Kööpenhaminan arviointiperusteiden täyttymisen perusteella; katsoo, että tehostettua laajentumismenettelyä sovellettaessa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota perustavanlaatuisiin uudistuksiin ja sovellettava oikeudenmukaisia ja tiukkoja ehtoja sekä peruutettavuutta, jos tapahtuu taantumista; katsoo, että on käytettävä asianmukaisia välineitä sen varmistamiseksi, että ehdokasmaat osoittavat noudattavansa konkreettisesti ja kestävästi oikeusvaltioperiaatetta, demokraattisia periaatteita ja perusoikeuksia sekä ennen unioniin liittymistä että sen jälkeen;

112. panee merkille, että Ukraina tarvitsee Venäjän sitä vastaan käymän hyökkäyssodan vuoksi edelleen merkittävää tukea nykyisestä ja seuraavasta monivuotisesta rahoituskehyksestä ja että mahdollisen oikeudenmukaisen ja kestävän rauhansopimuksen myötä Ukraina tarvitsee tukea sodanjälkeiseen jälleenrakentamiseen, myös keskushallinnon palveluihin ja uudistuksiin;

113. katsoo, että Ukrainan tukivälineen kolmea pilaria voitaisiin muokata vastaavasti ja että jälleenrakentaminen olisi sovitettava jäsenyysvaatimuksiin; pitää erittäin tärkeänä tiivistä koordinointia ja yhteistyötä G7-maiden perustaman Ukrainaa koskevan koordinointimekanismin kanssa; kehottaa EU:ta ja kaikkia jäsenvaltioita lisäämään tukeaan Ukrainalle ja samalla ottamaan käyttöön asianmukaisia toimenpiteitä EU:n taloudellisten etujen suojaamiseksi ehkäisemällä, havaitsemalla ja korjaamalla petoksia, korruptiota, eturistiriitoja ja sääntöjenvastaisuuksia unionin varojen käytössä, mukaan lukien perusteellisemmat tarkastukset, sen varmistamiseksi, että Ukrainalle ja sen naapurimaihin lähetettyjä EU:n varoja seurataan ja valvotaan asianmukaisesti ja että ne hyödyttävät eniten apua tarvitsevia;

114. korostaa, että Ukrainan EU:lta viime vuosina saaman ja meneillään olevan sodan vuoksi erittäin epäsuotuisissa olosuhteissa käyttöön otetun taloudellisen tuen ennennäkemätön määrä edellyttää asianmukaisten toimenpiteiden hyväksymistä sen varmistamiseksi,

---

1 Komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteinen tiedonanto korruption torjunnasta, 3. toukokuuta 2023 (JOIN(2023)0012).

että tällaisia resursseja käytetään aiotulla tavalla erityisesti silloin, kun niillä pyritään hyödyttämään infrastruktuuria ja apua tarvitsevia ihmisiä;

115. arvostaa työtä, jota OLAF ja EPPO tekevät unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi tarjoamalla koulutusta hallinnollisten valmiuksien ja riippumattomuuden lisäämiseksi, tekemällä tutkimuksia Ukrainassa ja sopimalla työjärjestelyistä Ukrainan kansallisen korruptiontorjuntaviraston kanssa korruption tutkinnassa tehtävän yhteistyön helpottamiseksi; kehottaa toimivaltaisia EU:n virastoja jatkamaan yhteistyötään Ukrainan viranomaisten kanssa ja tukemaan niitä;

116. pitää tähän liittyen myönteisenä Ukrainan edistymistä oikeuslaitoksen riippumattomuuteen, vastuuvelvollisuuteen, korruption torjuntaan ja rahanpesun torjuntaan liittyvien uudistusten edistämisessä huolimatta Venäjän jatkuvan hyökkäyssodan aiheuttamista vaikeista olosuhteista; kannustaa Ukrainaa jatkamaan uudistuksia, myös oligarkkien poliittisen vaikutusvallan suhteen;

117. panee tyytyväisenä merkille EU:n Venäjää vastaan tähän mennessä hyväksymät tehostetut pakotteet, joihin kuuluvat Venäjän kansalaisia ja yhteisöjä koskeva kielto osallistua julkisiin hankintasopimuksiin EU:ssa ja rajoitukset, jotka koskevat EU:n rahoitusta Venäjän julkisessa omistuksessa tai määräysvallassa oleville yhteisöille; toteaa kuitenkin, että nykyisistä toimenpiteistä huolimatta Venäjän vastaisten pakotteiden kohteena olevat henkilöt ja yhteisöt voivat edelleen löytää keinoja pakotteiden kiertämiseksi, ja kehottaa siksi EU:ta ja jäsenvaltioita ylläpitämään, vahvistamaan ja laajentamaan Venäjän ja Valko-Venäjän vastaisen pakotepolitiikan soveltamisalaa ja tehokkuutta;

118. toteaa, että jäsenvaltiot ja niiden asianmukaiset toimivaltaiset viranomaiset ovat vastuussa EU:n pakotteiden tehokkaasta täytäntöönpanosta ja sen valvonnasta sekä rikkomusten tunnistamisesta ja asianmukaisten seuraamusten määräämisestä; korostaa tulliviranomaisten roolia ja niiden tiiviin yhteistyön merkitystä seuraamusten yhdenmukaisen täytäntöönpanon vahvistamisessa; suhtautuu tältä osin myönteisesti Baltic Customs Initiative -tullialoitteeseen;

119. korostaa, että EU on suurin ulkoisen avun antaja palestiinalaispakolaisille; korostaa, että unionin talousarviosta on edelleen tuettava rauhan ja vakauden rakentamista Lähi-idän alueelle, terrorismin, vihan, fundamentalismin ja disinformaation torjuntaa sekä ihmisoikeuksien edistämistä, rankaisemattomuuden torjuntaa ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen vahvistamista; korostaa vastaavasti, että EU:n talousarvioista ei missään tapauksessa pidä tukea toimintaa, joka sotii näitä tavoitteita vastaan; panee merkille, että Hamasin 7. lokakuuta 2023 tekemien katalien terrori-iskujen ja EU:n varojen väärinkäyttöä terrorismiin koskevien

vakavien väitteiden seurauksena komissio on toteuttanut rahoituksen uudelleentarkastelun, jossa todettiin yhtäältä, että tähän mennessä ei ole löydetty näyttöä rahan ohjaamisesta muihin kuin aiottuihin tarkoituksiin (esimerkiksi vangittujen terroristien tukemiseen) ja että käytössä olevat suojatoimet toimivat hyvin, mutta pidettiin toisaalta tarpeellisina tiettyjä lisätoimenpiteitä; tähdentää jälleen, että kaikki Hamasin ottamat panttivangit on vapautettava; korostaa, että on tärkeää varmistaa, että EU:n varat kohdennetaan ja niitä hallinnoidaan vaikuttavasti, jotta niillä tavoitellut tulokset voidaan saavuttaa, myös tarvittaessa EPPOn, OLAFin ja tilintarkastustuomioistuimen valvonnan avulla; muistuttaa EU:n Gazassa ja Länsirannalla rahoittamien hankkeiden tuhoamisesta, joka on edelleen ongelma, ja kehottaa tässä yhteydessä lisäämään tilivelvollisuutta ja suojatoimia;

120. korostaa, että budjettituen keskeyttäminen EU:n ulkopuolisissa maissa, ehdokasmaat mukaan lukien, on asianmukainen toimenpide, jos laajalle levinneen korruption torjumiseksi ei toteuteta todellisia toimia; odottaa, että korruption torjunta asetetaan painopisteeksi liittymistä valmistelevissa neuvotteluissa samoin kuin valmiuksien kehittäminen esimerkiksi erityisten korruptiontorjuntaelinten kautta; pyytää komissiota turvaamaan siviiliväestön avustamisen mahdollisuuksien mukaan vaihtoehtoisten kanavien kautta, myös tapauksissa, joissa rahoitus on keskeytetty;

121. korostaa kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä petostentorjunnassa; pitää valitettavana, että jotkin kansainväliset järjestöt eivät ole tehneet yhteistyötä eivätkä ole antaneet tilintarkastustuomioistuimelle täydellistä, rajoittamatonta ja oikea-aikaista pääsyä sen tehtävien suorittamiseksi tarvittaviin asiakirjoihin; panee merkille, että komissio on tehostanut viestintää kansainvälisten järjestöjen kanssa, ja kehottaa sitä tehostamaan edelleen toimia kaikkien pyydettyjen asiakirjojen saatavuuden varmistamiseksi;

°

° °

122. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.